

★ opprør

1-06

HVA SLAGS PARTI?

AVKLARING AV PRINSIPPER

SOSIALISME PÅ NORSK

Opprør

Osterhausgata 27
0183 Oslo
Tel: 22 98 90 50
Fax: 22 98 90 55
Epost: johanne@rv.no

Redaktør

Johanne Bergkvist
johanne@rv.no

Ansvarlig redaktør

Torstein Dahle

Redaksjon dette nummer

Kristine Nybø
kristine.nybo@bys.oslo.ko
mmune.no
Øystein Horgmo
ohorgmo@gmail.com

Design

www.okular.no

Layout

Johanne Bergkvist

Opplag

1800

Bakside:

Mimir Kristjansson

Leder

Torstein Dahle

Kontaktinfo

Osterhausgata 27
0183 Oslo
Tel Oslo: 22 98 90 50
Tel Bergen: 55 31 64 21
Fax: 22 98 90 55
Epost: rv@rv.no

INNHold

Side 3: Hvordan skape et parti som kan møte framtidens utfordringer?

Side 4: Portrett med Ana López

Side 6: Arbeidshistorie - Slit og samhold

Side 7: Sør-Trøndelag - Boikott Israel

Side 8: Revolusjonære symboler**Side 10: Prinsippprogram**

Kristine Nybø: – RV trenger en avklaring av prinsippene

Side 11: Landsmøtefakta

Side 12: Prinsippprogram-debatt:

Side 12: Kapitalisme og klassekamp

Side 13: Miljøet på alvor?

Side 13: Feminisme=revolusjon?

Side 14: Sosialismen er ikke historias slutt

Side 16: Sosialisme på norsk. Versjon 2.02: Proletariatets diktatur?

Side 18: Organisasjonsmodellen til «nye RV»

Side 19: Debatt

Side 20: Når regjeringa møter EU

Side 21: Venezuela

Side 22: Hvorfor eier RV en bygård?

Side 23: Ladyfest – årets 8.marsfestival

Side 23: Røddrev

Baksida: Boikott Israel!

NESTE NUMMER: RVS ANTIRASISTISKE POLITIKK, PARTI FOR FRAMTIDA OG LANDSMØTEDEBATT. DØDLINJE FOR INNLEGG: 1.MARS.

Hvordan skape et parti som kan møte framtidens utfordringer?

LANDSMØTET I MAI BLIR EN SVÆRT VIKTIG begivenhet i RVs historie. Vi skal oppsummere debatten om samling av AKP og RV og ta stilling til hvordan denne saken skal følges opp videre. Vi skal vedta et nytt prinsippprogram. Og vi skal vedta et nytt antirasistisk manifest, der også innvandrings- og integreringspolitikken vil bli satt på dagsorden. Hvis vi er flinke og heldige, vil det ut av dette komme et fornyet parti, som er vesentlig bedre i stand til å møte de utfordringene som et revolusjonært parti i Norge vil stå overfor i årene som kommer.

Når dette nummeret av Opprør sendes ut til medlemmene, er vi bare så vidt kommet i gang med partidebatten om landsmøtevedtaket om forholdet mellom AKP og RV. Når jeg nå kommer med noen personlige synspunkter på saken, vil jeg derfor understreke at det er mine tanker på et tidlig tidspunkt i prosessen. Det kan godt hende at andre synspunkter har mer for seg – og i det hele tatt er det viktig å ikke trekke konklusjoner for raskt. Vi må gi hverandre retten til å tenke høyt i denne debatten, og vi trenger alles tanker.

FOR MIN EGEN DEL er jeg veldig opptatt av at RV skal være et parti som kan overbevise folk i Norge om at kapitalismen må vekk. Etter mitt syn er det bare én akseptabel måte å fjerne kapitalismen på, og det er at folk selv tar makten og innfører et samfunn der det ikke lenger er profittjakten som styrer, men folks egne bevisste prioriteringer. Et slikt samfunn kan bare bli virkelighet dersom det bygger på at folk aktivt deltar i styringen av samfunnet – at det er de som skal ha den faktiske kontrollen over lederne, og ikke omvendt.

Det blir stadig tydeligere at kapitalismen ikke er til å leve med. De fremste klimaekspertene forteller oss at sannsynligheten er stor for en temperaturstigning som menneskeheten aldri har sett maken til. Den kan rett og slett true menneskeartens fortsatte eksistensmuligheter. Også andre effekter av kapitalismens økonomiske dynamikk og griskhet gjør at vi raskere enn vi aner kan komme til å oppleve at den verden som vi kjenner, bryter sammen foran øynene våre. I en slik situasjon vil mange forstå at denne formen for samfunn ikke kan fortsette. Samtidig vil kapitalismen miste mye av sin handlekraft fordi dens institusjoner blir lammet av kapitalismens egne motsetninger.

DA ER SPØRSMÅLET: Er det ropet på den sterke mann og fascismen i en ny og moderne form som vil vinne fram? Eller vil det da være tilstrekkelig mange som forstår at kapitalismen må erstattes av sosialisme og som vil ha styrke til å få folk til å ta makten - bokstavelig talt? Det er vår utfordring å sørge for at den politiske forståelsen og handlekraften på det tidspunktet er så utbredt at resultatet blir sosialisme og ikke fascisme. Det stiller krav til hva slags parti vi skal bygge opp: Vi må gjøre mange til politisk bevisste aktivister.

At folk flest tar makten er noe mye mer enn at flertallet stemmer RV. Det dreier seg om at massevis av folk går til aksjon samtidig. Forutsetningen for at dette skal kunne få et noenlunde fredelig forløp, er at denne folkelige aksjonen er så overveldende at makthaverne og de militære lederne skjønner at det ikke lar seg stoppe med våpen – eller at det i så fall må tas i bruk våpen som vil ødelegge hele samfunnet. Desto viktigere er det at vi ikke bare har fått folk til å forstå at de må stemme RV, men at de selv må gå til handling, basert på egen innsikt og besluttsomhet. Det stiller enda mer ambisiøse krav til hva slags parti vi må utvikle.

ETTER AT VI HAR LYKKES MED Å VELTE KAPITALISMEN, sammen med millioner av mennesker i Norge og i en del andre land, må vi klare å bygge opp en ny og bedre verden. Vi må for all del unngå å lage enda et eksempel på at et revolusjonært, sosialistisk forsøk ender opp i et sentralstyrt byråkratvælde med undertrykking og ensretting. Det er 100 prosent sikkert at ikke kan klare dette, dersom vi ikke klarer å lage et parti der det faktisk er medlemmene som bestem-

mer, utvikler politikken og har den faktiske kontrollen over ledelsen. Og det er 100 prosent sikkert at vi vil mislykkes, dersom vi ikke først klarer å utvikle et parti med aktiv meningsbrytning, der uenighet fungerer konstruktivt til å utvikle ny og bedre innsikt. Selv om det er flertallet som skal bestemme partiets politikk, må vi samtidig utvikle en partikultur der mindretallet respekteres og der mindretallet gis gode muligheter til å fremme avvikende synspunkter. Det er jo nettopp den meningsbrytningen som er forutsetningen for å kunne komme videre.

Jeg mener det er avgjørende viktig at vi har disse langsiktige kravene i tankene når vi skal bestemme oss for hva slags parti vi skal lage. Hvordan skal vi klare å gå i spissen for å virkeliggjøre en annen og bedre verden, hvis vi ikke en gang klarer å bygge opp et parti der medlemmene aktivt styrer og bestemmer? Etter mitt syn er det her partidebattens største utfordring ligger.

RV GJØR EN STOR INNSATS med parlamentarisk arbeid, som skiller seg klart fra andre partiers parlamentariske arbeid fordi det preges av at RV er et revolusjonært parti, som har sin lojalitet nedover og utover - ikke oppover. Vi fremmer krav som er viktige for folk, og lar oss ikke stoppe av at "det er ikke realistisk, det svekker konkurransevnen, det bryter handlingsregelen, nå må vi først og fremst holde oss innenfor de gitte økonomiske rammene". Men jeg mener at RV gjennomgående fungerer altfor dårlig når det gjelder å utvikle sine medlemmer og sine sympatisører til å bli politiske aktivister, mennesker som utvikler sin politiske innsikt og selvtilitt, og som krever å få ansvar og være med på å ta beslutninger.

Dette er særlig alvorlig siden det altså er slike mennesker som skal til for at det skal bli noen sosialistisk revolusjon, og det er slike mennesker som skal til for å bygge en sosialisme som ikke bukker under i sentralisert byråkratisk maktutfoldelse. Jeg mener at dette er en VELDIG STOR politisk svakhet ved RV, nærmest katastrofal. RV må forandre seg mye som parti for å komme på høyden her. Det haster, fordi vi overraskende fort kan komme i en situasjon der samfunnet får sterke sammenbruddstendenser, og der folks forbitrelse når uventede høyder.

DERFOR ER DET VIKTIG at vi ser på spørsmålet om sammenslåing mellom AKP og RV som noe mer enn en sammenslåingsprosess. Det dreier seg om å utvikle det partiet folk i Norge trenger for å kunne ta makten og kaste kapitalismen over bord. Det vil være tragisk om RV etter denne debatten fortsetter å være akkurat slik det er nå. Dette er ikke en debatt om ett eller to partier skal legge seg ned. Det er en debatt om vi bør forene kreftene våre i å bygge et større og sterkere og bedre parti. Jeg tror det er viktig å organisere partiet i så små enheter at folk kjenner hverandre, kan følge hverandre opp, ha litt peiling på hva slags politiske utfordringer som den enkelte møter i hverdagen, og kan drøfte disse utfordringene og hjelpe hverandre med å møte dem. Disse enhetene bør også være enheter for politisk debatt og sannsynligvis også politiske studier. I praksis vil kanskje studieaktiviteter først og fremst måtte skje på litt bredere basis (flere lag som samarbeider om dem). Det er et parti av den typen som virkelig bidrar til å utvikle folk, gjøre dem politisk og menneskelig sterkere og mer selvstendige. Er dette riktig tenkt? Eller kanskje mener du noe helt annet? Bli med i debatten!

Torstein Dahle, leder RV

RVs ildsjel

Med et halvt liv i Norge har Ana López satt tydelige spor både i RV og nærmiljøet. Nylig ble hun valgt til generalsekretær i nystartede Telemark Innvandreråd og i januar fikk hun Ildsjelsprisen og 10.000 kroner som deles ut av fylkesavisa Varden og Sparebanken Grenland.

> TEKST OG FOTO: JOHANNE BERGKVIST

– Ana koser seg, sa 2-åringen min da han så bildene til Opprør. Og livsgnist og vinnende smil er det mange forbinder med Ana López. Hun er RVs fremste motor i det antirasistiske arbeidet og imponerer med sitt store menneskelige overskudd

i arbeidet med flyktninger og asylsøkere i Telemark. Andre kjenner kanskje Ana fra annet hold – kampen for levende industri i Grenland eller som leder av Funksjonshemmedes råd i Bamble.

– Det er en avveining om jeg skal kaste inn

håndkleet, sier Ana selv. – Jeg blir sliten. På den andre sida vil jeg stå på – livet mitt har vist at det nytter å kjempe, sier Ana.

Ana López har bodd halve livet i Norge. På kvinnedagen 8.mars 1980 kom hun som ung flyktning fra Uruguay. Årene 1975 til 1978 hadde hun tilbrakt i fengsel, etter at hun som ung student hadde engasjert seg i den brede fronten mot diktaturet. Og da hun i 1978 ble sluppet fri var det med meldeplikt hver uke. Det USA-støttete diktaturet ville bekjempe den indre fienden: kommunistene. Gjennom Operasjon Condor samarbeidet de latin-amerikanske diktaturene militært på tvers over grensene.

– Jeg ble trua og måtte reise, sier Ana. Først til Brasil hvor hun var noen måneder under FNs høykommissær for flyktninger. Deretter Kongsberg. Her banket RVs Veslemøy Fjerdingstad snart på døra og i 1983 sto Ana for første gang på RVs valgliste. Ikke lenge etter var hun en motor i RVs arbeid og snart med et sterkt engasjement for det antirasistiske arbeidet.

Vil stille krav

I disse dager skrives utkast til nytt antirasistisk manifest for RV som skal vedtas på landsmøte i mai. Ana har vært sentral i tankedugnaden rundt manifestet.

– Hvorfor trenger RV et nytt antirasistisk manifest?

– Avdøde Juan Carlos Orieta gjorde en kjempejobb for RV med innvanderutvalg og antirasistisk manifest. Vi fikk flere grupper inn i RV-ledelsen, men antirasistisk manifest ble et sovende dokument. Jeg synes det er like aktuelt på det teoretiske plan i dag som da det kom i 1997. Men mye har forandret seg med krig mot terror og globalisering. I dag ser vi den ideologiske offensiven fra høyresida og folk blir mer og mer bedøvd.

– Av og til er jeg nesten Frp, sier Ana brått med et fandenivolsk smil. – Vi må stille krav. Folk på venstresida, vi kritiserer, men gjør ikke så mye for å forandre. Det gjelder innvandrere også, fortsetter hun. – Derfor trengs det en bevisstgjøring. Jeg fikk ikke jobb som lærer med en gang, det

skjønner jeg og vasket gulv på Brannstasjonen på Kongsberg ved siden av noen veldig få timer som morsmålærer.

– Er RVs antirasisme for hvit?

– Teoretisk er den bra, men i praksis ikke så bra. Men vi må gjøre noe med det sjøl. Jeg har jobbet mye med dette, men har kastet ballen videre. Line Khateeb leder nå arbeidet med å skrive antirasistiske manifest. Det trengs også en bevisstgjøring blant norske antirasister. Holdningene påvirker ikke alltid hverdagslivet. Hvorfor melder ikke flere seg som flyktningkontakter? sier Ana opprørt.

Moderne misjonærer?

– Arulnesan Marianayagam fra Bodø meldte seg i fjor vår ut av RV og anklaget venstresida for å være moderne misjonærer. Tidligere har han uttalt at han ikke vil være "RVs negeralibi". Hva tenker du om det?

– Jeg har ikke opplevd RV sånn. Hadde jeg hatt problemer i Bamble hadde jeg lagd et helvete i RV. Jeg opplever at det er lett å ta opp saker med ledelsen og at det er lett å ta opp uenighet

i RV. Jeg syns ikke folk gjør nok for å bli hørt. Da oppropet "RV 2006" kom ble det av noen oppfatta som nesten forræderi. Men hva er demokrati hvis man ikke kan si hva man mener og samle de som er enige?

Noe annet tenker hun om KIM – Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene. Her er hun tredje vara.

– Bare pynt, sier hun bestemt.

– Hva tenker du om den nye regjeringas innvandringspolitikk?

– Å se Erna Solberg var en tragedie. Men Soria Moria-erklæringen er like ille, sier Ana opprørt. – Uttestengingen av asylsøkere fortsetter. Det eneste bra var da regjeringen i budsjettet bestemte seg for å gi tilskudd til kommuner i tre år til å ta inn familiegjenforente med folk som fikk opphold på humanitært grunnlag.

– Hva tenker du om innstramningen mot såkalte grunnløse asylsøkere?

– De nye leirene for "grunnløse asylsøkere" syns jeg minner om konsentrasjonsleir, sier Ana og rister på hodet. – De jeg kjenner fra Eritrea,

Etiopia, Afghanistan, og kurdere og somaliere blir regna som grunnløse. Men mange har vært mange år vekk fra landet sitt. Det er et politisk spill når norske politikere sier det er trygt i Afghanistan. Nylig ble en 10-åring fra Telemark sendt tilbake til Kosovo etter seks år i Norge og uten å snakke albansk. SV og Ap skulle kommandert disse sakene stoppet, hevder Ana bestemt.

– I diskusjonsforslaget til både nytt antirasistisk manifest og prinsippprogram blir venstresidas forhold til islam og kvinneundertrykking trukket fram som områder med uenighet. Hva tenker du om det?

– Vi kan ikke generalisere. Det er stor forskjell mellom innvandregrupper. Men jeg ser at når vi arrangerer id-fest og andre samlinger blir noen kvinner sittende for seg selv med barna. Det kan være vanskelig å forandre når de har levd underdanig hele livet, og flere er analfabeter. Men jeg ser også at når kvinner får muligheten griper de den. De kommer på trening, datakurs og vil organisere seg.

DEN STORE DEMNINGEN I SKJEGGEDAL: Temmingen av fossene la grunnlaget for den norske velferdsstaten. Bilde fra 1917.

Vidar Våde skriv arbeidarhistorie

Slit og samhald

Opprør kan ikkje vere over alt. Men ein stad bør vi vere ofte, og det er i Odda. Der skjer det alltid mykje spanande. Nå har vi høyrte at Vidar Våde skriv bok, så eg tok ein telefon til han.

> TEKST: BJØRN TORE EGEBERG, KASSERER I RV. TAKK TIL NORSK VASSKRAFT- OG INDUSTRISTADMUSEUM I TYSSDAL FOR BRUK AV HISTORISKE FOTO.

– Kva for bok er dette, Vidar?

– Eg skriv historia til Aktieselskabet Tyssefaldene. Dette vert ei historiebok litt utanom det vanlege. Her skriv vi om

slit og samhald, kort sagt, vi skriv om arbeidsfolk. Vi har sett nok historie om verksemdene sine direktørar og eigarar. Og vi, det er eg og Jan Gravdal, tidlegare journalist i Haugesund Avis.

Boka handlar om livet til anleggsarbeidarane. Mange hadde harde dagar med å byggje kraftstasjonen og kraftlinene her nede ved fjorden. Men dei mest spanande historiene er frå anleggsarbeidet på fjellet. Her gjekk kampen mot kapitalen og kampen mot naturkreftene hand i hand. Boka er ein hyllest til arbeidet, og handlar derfor mest om dei som gjorde den fysiske jobben.

Men dette er òg ei bok om tekniske nyvinningar og om ingeniørar som trossa gamle dogme og gjennomførte dristige løysingar. Til og med di-

RALLAREN HADDE GRANITT I GENENE: Folk i arbeid på den samme demningen (Ringedalsdammen) i 1912.

rektørane som satsa på industrireising og skaf kapitalen får ein plass i boka.

Boka inneheld også ein fagartikkel om Tyssefaldene og konsesjonsspørsmålet. Sam Eyde truga med å stogge utbygginga i protest mot konsesjonslova, så dette er ein thriller.

– Kven var desse arbeidarane?

– Før anleggsarbeidet starta i 1906 budde det 20-30 menneske i Tyssedal. No kom det 500 nye i løpet av kort tid. Bergensbanen var ferdig i 1905. Mange rallarar reiste vidare frå Bergensbanen til Tyssedal for å byggje tunnelar og dam. Det var mange steinhoggarar med lang røynsle i faget, folk frå Østfold og frå Sverige. Dei lærte opp alle dei andre som måtte til for å byggje dammen. Samstundes vart Odda Smelteverk bygd opp frå grunnen. Alt i 1908 kom smelteverket i drift med kraft frå Tyssefaldene. Desse to åra var eit Klondyke utan like for Tyssedal.

Frå arbeidar til historikar

– For meg er det eit privilegium å få lov til å skrive historie. Det er ikkje kvar dag at den mest radikale personen i bygda vert spurt om å skrive historia til ei kapitalistisk verksemd. Eg har vorte meir og meir oppteken av historie dei siste åra. Det er mye å lære frå røynsle til det radikale miljøet i Odda.

Norsk Vasskrafts- og Industristadmuseum

– Eg vil nytte sjansen til å skryte litt av Norsk Vasskrafts- og Industristadmuseum her i Tyssedal. Dei har komme med mange gode bilete til boka. Folk bør ta ein tur til Tyssedal for å oppleve dette museet, avsluttar Vidar.

Boka kjem i april.

Fylkestinget i Sør-Trøndelag har vedtatt boikott av Israel

Boikott av Israel

Fylkestinget i Sør-Trøndelag vedtok 15. desember 2005 boikott av Israelske varer etter forslag fra RV. Det ble vedtatt med stemmer fra Arbeiderpartiet, SV, FrP, SP og RV. Forslag til vedtak ble fremmet under punkt om fylkestingets internasjonale arbeid.

Vedtaket: "Boikott varer fra Israel"

«Det blir nå dratt i gang en internasjonal boikottaksjon av Israel. Apartheid i Sør-Afrika ble fordømt av en hel verden og gjorde sitt til at det ble en ende på det. Israels okkupasjon av Vestbredden, Gaza og Golan er blitt fordømt i FN. Dessuten strider settlementene på okkupert område mot internasjonal rett. Bygging av Muren er dømt illegal av Den internasjonale domstolen i Haag, og flyktningene venter fortsatt på å vende tilbake.

Sør-Trøndelag var det første fylket til å boikotte Sør-Afrika – i tråd med god tradisjon vedtar Fylkestinget som det første i landet å boikotte varer fra Israel, både i egne innkjøp og i holdningsarbeid og vi oppfordrer befolkningen til å gjøre det samme.»

Vedtatt av fylkestinget i Sør-Trøndelag 15.12.05

Det ble satt av god tid til debatt og flere tok ordet. Det var flere innlegg for palestinernes situasjon, mot Israels rolle som okkupasjonsmakt og for boikott. Noen fra Ap, og en av dem var fylkesordføreren var mot boikott selv om de støttet saken. Representanter fra opposisjonen, som i fylkestinget består av de borgerlige partiene (H, FrP, KrF og V) tok ordet for å argumentere mot boikott på formelt grunnlag, de mente at verken tid eller sted var riktig. Flere fra den rød-grønne siden mente at det ikke var riktig tidspunkt, fordi Israel hadde trekt seg tilbake fra Vestbredden og at en boikottaksjon ville forstyrre fredsprosessen!

Da RV foreslo å boikotte Israelske varer må jeg si jeg ikke trodde det ville bli vedtatt, så det var stor stemning hos RV, SV og i Ap da resultatet var klart. Representanten for FrP hadde stemt mot sin gruppe og gruppelederen hadde ikke registrert det under avstemninga, han sa etterpå at han stemte ut fra sin klare overbevisning. Senterpartiet hadde to for og to mot; fylkesordføreren og en ung vararepresentant. Tre fra Ap stemte mot boikott, og alle i SV var for, pluss RV med sin ene representant.

Reaksjoner

RV og en ungdomsrepresentant fra Ap sendte straks ut sms og det kom positive meldinger fra mange hold i landet. Fra Klassekampen som laget intervju, fra Palestinakomiteen, fra aksjonen "Boikott Israel" og fra ungdomsorganisasjonene. Det var veldig hyggelig med slike positive reaksjoner. Jeg ser på vedtaket som en støtte til alle aktivister som arbeider for Palestineres sak.

Jeg tenkte ikke så mye over den reaksjonen som skulle komme fra resten av verden. Ikke minst det som kom fra holocaust-industrien. Jeg ble oppringt av flere hjemme som ville fortelle meg hvor feil vi tok og om stakkars Israel og jødernes lidelser. Det er greit å diskutere

med folk men når henvendelser tar karakter av trusler, da er det ikke lenger ok. Det var også telefoner på oppdrag fra Anti Defamation League (ADL er en proisraelsk lobbyorganisasjon. red.) i Canada som lurte på hva jeg gjorde i fylkestinget. De hadde ringt både kommunen og fylkeskommunen og de kunne fortelle at ingen der kjente til meg, som om jeg hadde sneket meg inn der i ulovlig ærend.

Videre arbeid

Som alle sikkert har fått med seg ble det ganske fort styr i Ap og snakk om å prøve og gjøre om vedtaket. Det har nå vært representantskapsmøte i Sør-Trøndelag Arbeiderparti hvor det etter lange og harde diskusjoner med Trond Giske tilstede ble vedtatt enstemmig å foreslå og omgjøre vedtaket fra årsmøte i 2005. AUF er fortsatt for boikott og vil være med å lage aksjoner i Sør-Trøndelag. Det vil etter det jeg skjønner bli demonstrasjon i forbindelse med fylkestingets neste samling i midten av mars dersom saken kommer opp å nytt.

RV vil gjøre alt vi kan for å få flertall en gang til, og SV vil stemme for, men det kommer selvsagt an på om Arbeiderpartiets representanter lar seg lede av det sterke presset innad i partiet eller klarer å holde fast på sitt opprinnelige standpunkt. At det er sterke krefter mot et boikottvedtak har vi sett. Uansett har det skapt debatt og oppmerksomhet som er positivt for situasjonen til det palestinske folk.

Torill Skjærseth, vara for RV
i Sør-Trøndelag Fylkesting.

**REVOL
USJON
ÆRE
SYMB
OLER**

Revolusjonære symboler

Symboler er viktige for alle store organisasjoner og bevegelser, og ikke minst for kommunister og sosialister. Men hva er opprinnelsen til flagget i RV-logoen, og hvorfor fargen rød? Opprør gir deg her en liten revolusjonær symbolordbok.

> TEKST: ØYSTEIN HORGMO. ILLUSTRASJON: MIMIR KRISTJANSSON.

Fargen rød

Rødt er morgenrødens, blodets, ildens og kjærlighetens farge. Politisk symbol på kamp og den borgelige verdens undergang. Vi kommunister kaller oss (og blir kalt) "de røde" og denne betegnelsen går igjen i bl.a. Rød Valgallianse, Rød Ungdom, Rød Front, "den røde fare", Den røde hær osv.

Rød fane

I romertiden blei ei rød fane brukt som et signal til angrep. Rødt var krigsguden Mars' farge. På 1600-tallet blei røde flagg heist i byer og festninger under beleiring for å signalisere at de ikke kom til å overgi seg. På havet viste det røde flagget at et krigsskip var klar til kamp.

Ved begynnelsen av den franske revolusjonen i 1789 brukte myndighetene røde flagg som et tegn på at samfunnet var i fare, og at befolkningen måtte forholde seg rolig og ikke delta i demonstrasjoner eller opptog. Men folket gjorde fort symbolet til sitt eget og bar det røde flagget i demonstrasjoner som en advarsel til myndighetene.

Under februarrevolusjonen i 1848 blei røde flagg heist på barrikadene i Paris. Arbeiderne krevde at den provisoriske regjeringa skulle anerkjenne den røde fana som Frankrikes offisielle flagg. Det var den røde fana som var fremst da Paris' arbeidere gikk til væpna motstand i juni 1848. Den røde fana var også Pariserkommunens flagg i 1871. Fra 1889 blei det røde flagget symbolet på kampen for sosialisme for alle sosialistiske partier i verden.

Anarkistenes svarte flagg dukket forresten første gang opp som et tegn på sorg over Pariserkommunens fall.

Hammer og sigd

Hammer og sigd som kommunistisk symbol så først dagens lys etter oktoberrevolusjonen i Russland i 1917. I den nye Sovjetstatens våpenskjold var en hammer og sigd lagt i kryss for å symbolisere enheten mellom arbeidere og bønder.

Hammer

Mens sigden i liten grad blei brukt som eget symbol etter revolusjonen i Russland, blei hammeren plukka opp av arbeiderbevegelser i mange andre land, både revolusjonære og reformister. Hammeren blei et symbol på arbeiderklassen, for industri eller ønske om å bygge opp en industri, og for viljen til å hamre løs på samfunnet og smelte det om. I Norge bruker enkelte Arbeiderpartilag fortsatt røde flagg med hvit hammer på i 1. mai-tog. Men opprinnelsen er altså revolusjonær.

Knytta neve

Den knytta neven er kanskje det mest opplagte av de revolusjonære symbolene. Det er et truen-de symbol. Et symbol for kamp.

Kvinnekamp

Symbolet for kvinnekamp består av et kvinnesymbol med en knytta neve inni. Kvinnesymbolet var opprinnelig et tegn for planeten og gudinnen Venus. Hu var romersk gudinne for krig, fruktbarhet, skjønnhet og kjærlighet. Seinere blei dette også et symbol for det kvinnelige kjønn, slik tegnet for guden og planeten Mars blei for det mannlige. Den knytta neven symboliserer sjølsagt kamp.

Rød stjerne

Det er flere forskjellige betydninger som kan ligge i den røde femtakkede stjerna. Den kan symbolisere de fem fingrene på en arbeiders hand. Den kan symbolisere enhet mellom folka på Jordas fem beboelige kontinent. Noen symbolbøker oppgir at den symboliserer statens autoritet. I Vietnams flagg (hvor den riktignok er gul på rød bakgrunn) skal den symbolisere enheten mellom bonde, arbeider, intellektuell, ungdom og soldat.

Det amerikanske flagget var det første nasjonalflagg i verden med stjerner. Hvorfor amerikanerne valgte stjerna som symbol er ikke sikkert, men de amerikanske stjernene blei sjølt et nytt og sterkt symbol. De blei oppfatta over hele kloden som et symbol på frihet og republi-

kanisme. Den femtakka stjerna (og stripene) blei kopiert av mange land som følte seg inspirert av USAs eksempel. Først og fremst Chile, ved løsrivelsen fra Spania i 1817, siden Liberia i 1847, Cuba i 1850 og mange flere. Under den amerikanske borgerkrigen skreiv en kommentator: "Europas arbeidere føler instinktivt at stjernebanneret vil føre deres klasse til seier." Kommentatoren het Karl Marx. Da kommunistene i Russland styrte Tsarveldet erstatta de den gamle russiske ørnen med et nytt statsvåpen: en jordklode med hammer og sigd, svevende over en stigende sol, og aller øverst en femtakka stjerne, er det sannsynlig at ideen til nettopp en femtakket stjerne kom fra USAs flagg.

Stjerneplogen

Et annet revolusjonært stjernesymbol er "The Starry Plough", eller Karlsvogna som vi kaller dette stjernebildet i Norge. Som revolusjonært symbol er dette unikt for Irland. Det blei først brukt på det militært banneret til Irish Citizen Army, som blei grunnlagt i 1913 for å beskytte streikende arbeidere. Flagget besto da av en plog med stjernebildet over. I 1934 fikk flagget et nytt design, hvite stjerner på blå bakgrunn, og blei et felles symbol for den irske, revolusjonære bevegelsen. Plogen representerer nåtida for arbeiderklassen og stjernene representerer framtida. Som den irske sosialisten James Fintan Lalor sa det: "En dag skal vi bli fri fra plogen til stjernene".

fakta

KILDER:

"Symbolernes verden: et streiftog i den lange folkebevidthet". Judith Vogt. Reitzels 1993.

"Symboler omkring os". Sven Tito Achen. Gad. 1975.

Symbols.com

Wikipedia.org

Diverse nettsider

– RV trenger avklaring av prinsippene

Prinsippprogramkomiteen tar sikte på et helhetlig prinsippprogram uten lappeteppekompromisser og uendelige ordkrangler. Lokallaga inviteres til diskusjon om de viktigste prinsippene for RV.

> TEKST OG FOTO: JOHANNE BERGKVIST.

RV skal på sitt landsmøte i mai vedta et helt nytt prinsippprogram. Leder for komiteen som jobber med nytt prinsippprogram, Kristine Nybø, ønsker en tydeligere visjon for et sosialistisk samfunn.

– Hvorfor trenger RV et nytt prinsippprogram?

– Dagens prinsippprogram er et lappeteppe.

Førsteutkastet i 2001 var på om lag 15 sider og endte opp på 30 sider etter landsmøtet. Det er lite konsistent og er prega av skiftende flertall på landsmøtet. Derfor trenger RV et mer helhetlig og gjennomarbeidet prinsippprogram. Vi vil unngå tekstdiskusjoner, og ønsker i stedet gode diskusjoner om prinsippene. Vi håper å unngå kamp om det som ser ut som språklige endringer, men som i realiteten inneholder enorm symbolverdi. Flere husker kanskje diskusjonene rundt formuleringen "Stalins praksis er ikke forenlig med RVs sosialismeversjon" opp mot "Forsvar av Stalins praksis er ikke forenlig med RVs sosialismeversjon".

– Hvordan kan man unngå de tidligere kompromissene som har gjort det nåværende programmet til et lappeteppe?

– Komiteen har laga et utkast med problemstillinger og vil at laga skal diskutere disse og ikke låses i tekstdiskusjon. Tilbakemeldingene fra laga skal ligge til grunn for komiteens konkrete forslag. Vi begynner altså i andre enden: diskusjon først og så skal noen få formulere et helhetlig forslag ut fra det.

– Hva er de viktigste problemstillingene?

– Vi har delt inn i temaene kapitalismen, imperialismen, kvinneundertrykking, miljø og sosialisme (se egen boks). Viktige diskusjoner vil for eksempel handle om arbeiderklasse og klassedefinisjon, sosial dumping, hvordan internasjonale trender påvirker den norske arbeiderklassen og fagbevegelsen. Vi må diskutere sosialisme og demokrati og ikke minst historia. Andre spennende

diskusjoner vil være rundt feministisk familiepolitikk og den revolusjonære bevegelsens forhold til islam.

– Med ambisjonen om å være et marxistisk arbeiderparti er arbeiderklassen viktig. For mange i RV er arbeiderklassen et av de viktigste sym-

Komiteen har også diskutert RVs klassedefinisjon. Vi mener dagens arbeiderklasse er mye mer enn industriarbeiderklasse. Mye har skjedd siden Marx skrev sin klassedefinisjon i en privatkapitalistisk klasseøkonomi på 1800-tallet. Norge i dag har en økonomi med en stor offentlig sektor. Særlig mange kvinner er ansatt i offentlig sektor og fra et rent marxistisk synspunkt produserer de ikke merverdi. Men jeg vil hevde at de reproducerer merverdi gjennom for eksempel utdanningssystemet og helsesektoren. Vi må diskutere hvorvidt de tilhører en handlende klasse. En sjukepleier er ofte definert til arbeiderklassen, men har ofte en praksis som handler om å sparke nedover i profesjonskampen i stedet for å være solidariske med alle helsearbeidere. Men vi i komiteen ønsker å slippe unna uendelige definisjonsrunder av arbeiderklassen og dens allierte. Innafor mange yrkesgrupper er det for eksempel et stort spenn, for eksempel har ingeniører svært ulik stilling i produksjonen. Derfor vil vi vekk fra å plassere alle yrkesgrupper i et klasseskjema.

– Hvor viktig er arbeiderklassen?

bolene og den handlende revolusjonære krafta.

Bruken av selve ordet arbeiderklasse er internpolitisk viktig i deler av RV, mer enn når vi kommuniserer eksternt. Jeg tror at fagbevegelsen og den delen av arbeiderklassen er en av de viktigste alliansepartnerne for RV. Men symbolverdien av ordet arbeiderklasse er viktigere internt i RV enn i jobbinga i fagbevegelsen.

Uklar uenighet

– Er RVere så uenige som prinsippprogramdiskusjonene tidligere tyder på?

– Her er det ulike vurderinger i RV, men jeg mener det er store uenigheter. På RV-lista har det vært stor uenighet om despotisk sosialisme og tidligere sosialistiske forsøk. Smågrupper, men veldig aktive på RV-lista, har et sosialismesyn som ikke er forenlig med flertallets. Det er viktig på dette landsmøtet å ikke se bort fra hvor viktig ideologisk avklaring er for store deler av RV. Vi kan ikke ha enda et landsmøte som ikke vedtar et nytt prinsippprogram, slik vi opplevde i 2005. Da ble nytt forslag til prinsippprogram avvist - begrundet med at prosessen ikke var grundig nok.

Men jeg mener at programmet var så kjent for medlemmene at det burde vært mulig å realitetsbehandle flere av forslagene. Grunnen til at det ble avvist tror jeg er at RV, i tillegg til å ha stor uenighet om prinsippene, har stor beslutningsvegring. Resultatet er at det er uklart for mange om vi er uenige internt, fordi RV ofte skygger unna sentrale diskusjoner.

– *Hva har RV å lære av Rød Ungdom?*

– Jeg synes RU har kommet ganske langt i avklaringer og vært uredde i forhold til å ta motbør fra moderorganisasjonene. Mye i deres program om sosialistisk demokrati er bra. Men jeg tror både RU og RV har en del igjen i forhold til å ta et bevisst oppgjør med den delen av ml-arven som handler om å handle på vegne av folk og tanken om at vi skiller oss fra folk. For eksempel har prinsippprogramkomiteen hatt diskusjoner om direkte demokrati: hvor mye og hvor fort? Flere avviste dette som ikke mulig å gjennomføre og at "anarkistene kaster blå i øya på oss". Jeg synes det er å avfeie et viktig problem for lett. Mye av problemene med tidligere sosialistiske forsøk har vært et parti som har sett på seg selv som en legemliggjøring av arbeiderklassens vilje og derfor handlet på vegne av denne klassen. Hvis vi ser framover ønsker jeg meg mest mulig direkte demokrati, selvfølgelig også representativt demokrati, men flere folkeavstemninger, mulighet til å kalle tilbake mandat og rotere makt uten å rotere for mye. RV, og også RU, har lagt for lite vekt på hvordan dette sosialistiske folkestyret skal se ut.

Innholdet i sosialismen

– *Er det en motvilje i RV til å definere innholdet i sosialismen for mye?*

– Jeg synes at de som er reddest for å diskutere innholdet i sosialismen er de som minst ønsker avstandstaken og historiske avklaringer. De mener at vi ikke kan mene noe konkret om sosialismen før vi er der. Jeg mener at det er nødvendig å slå fast en del prinsipper i forkant. Marx var lite redd på den måten. Han slo fast prinsipper både om kapitalismen og hva som bør gjøres framover. Hvis vi vil vinne folk for sosialisme bør vi kunne si noe om det vi vil vinne dem for. Sosialismen bør ikke framstilles som noe langt unna mens vi jobber med det som er vondt og vanskelig. En politisk strategi for sosialisme må være både kortsiktig og langsiktig. Vi må vise hvor vi vil med jobbinga nå og hvordan vi synes det burde være. I det nåværende prinsippprogrammet er det for mange forbehold, særlig på sosialisme. Dette kapittelet er lengst, men her har viktige spørsmål falt ut. Mye av det som var direkte kritisk til Øst-Europa ble på landsmøtet tatt ut under henvisning til dårlig språk, for eksempel "vår sosialisme har ingen ting til felles med brødkjøene i Øst-Europa".

– *Noen har derfor foreslått å slå sammen ar-*

beidsprogram og prinsippprogram. Hva mener du om det?

– Det har fordeler og ulemper å skulle slå sammen de to programmene. I dag mangler vi linken mellom det langsiktige og det kortsiktige målet. RVere jobber ofte mot nedskjæringer, EU, WTO, mot høyhus og lokal nedlegging av kino og velferdstilbud. Men vi klarer ikke å bli noe utover å være mot, fordi langsiktige mål om sosialisme ikke er en del av den kortsiktige strategien. RV fremmer sjelden forslag om hva vi er positivt for. På den måten kunne et program fått oss til å tenke hvordan visjonene passer inn med konkrete saker. Men det jeg er redd for er at vi ville stå igjen med bare arbeidsprogrammet og ikke prinsippprogrammet. Vi blir farga av det vi jobber med til daglig. Derfor mener jeg det er alt for tidlig og er redd sosialismen blir borte. Det henger sammen med den vegringen flere har mot prinsipielle avklaringer og vonde diskusjoner. Et annet poeng er at når andre partier kun har ett program, så sier det noe viktig om forskjellen på RV og andre partier. Andre partier som jobber parlamentarisk har sjelden noen ambisjoner utover det. For dem er veien målet. RVs parlamentariske arbeid må nødvendigvis skiller seg fra vår visjon om sosialisme.

– *Hva med organisasjonsprinsipper – har det en plass i prinsipielle avklaringer?*

– Komiteen har ikke diskutert organisasjon. Organisasjonsprinsipper er viktig for flere blant annet i den pågående partidiskusjonen, men er en naturlig del av en vedtekstdiskusjon. Jeg synes diskusjonen om organisasjon blir en avsporing i forhold til de politiske uenighetene mellom RV og AKP.

– *I forbindelse med sammenslåingsdiskusjon: Har dere diskutert AKPs prinsippprogram?*

– Komiteen har diskutert enkeltdele i forbindelse med diskusjon om klasse. Men vi kommer ikke til å gjøre en kritisk gjennomgang av AKPs program. Vi forholder oss til RVs prinsippprogram.

Hvorfor sosialisme?

Les inspirerende tekster om sosialisme, demokratisk husholdning i stedet for markedets diktatur og sosialismens to sjeler.

Bestill fra RV på rv@rv.no eller tlf 22 98 90 50. Heftet koster 30 kroner pluss porto.

Veien mot landsmøte

Fredag 12. – søndag 14. mai 2006 arrangerer RV landsmøte i Oslo. For første gang arrangerer RV landsmøte i et mellomvalgsår, og vi håper dermed å ha tid til diskusjoner som ellers lett drukner i valgforberedelser. Prinsippprogram, Antirasistisk manifest og Partidiskusjoner er noen av de omfattende og viktige sakene som står på sakslista. Tidligere har RV arrangert landsmøter i februar, ved å flytte møtet til mai håper vi også legge til rette for gode diskusjoner om landsmøtesaker i laga. Det er utarbeidet diskusjonsopplegg både i forhold til prinsippprogram, anti-rasistisk manifest og partidiskusjon. Mange RV lag og fylkeslag bruker årsmøtene sine på slike diskusjoner, og utover våren vil det komme flere utsendinger med informasjon og materiell til lagene.

Webforum

Landsstyret har vedtatt at det skal opprettes et debattforum på internett. Vi arbeider nå med å få dette på plass. Det vil være tilgjengelig på www.rv.no fra ca 15.februar. Sjekk øverst i den blå boksen, der vil dere finne en link til webforumet. Så er det bare å kjøre debatt.

Hvor mange delegater?

Landsstyre skal innstille på en delegatnøkkel på sitt møte i 10.-12. mars. I RVs vedtekter er det fastsatt at det er antall medlemmer i lag 8 uker før landsmøte som avgjør hvor mange landsmøte delegater lagene får. Samtlige lag vil få en oversikt over hvordan medlemstallet ligger an i forhold til AU sin innstilte delegatnøkkel i midten av februar. Antall delegater avgjøres altså av medlemstallet per 17. mars. Lagene vil rett etter denne fristen blir meddelt antall delegater de kan sende til landsmøtet.

Når er innstillingene klare?

Landsstyre skal innstille til landsmøte i de fleste saker. Landsstyre skal innstille på sakene til landsmøte 12. mars. Innstillingene vil gjøres kjent for delegater, lag og medlemmene så langt det lar seg gjøre.

Komiteer

Vi har per dato to komiteer som arbeider fram mot landsmøte. Det er prinsippprogramkomiteen og valgkomiteen. Prinsippprogramkomiteen kan du treffe ved sekretær i komiteen Pål Hellesnes 22 98 90 50 eller paal@rv.no. Valgkomiteen kan treffes ved leder Marte Mjøs Persen 55 31 64 21 eller marte@rv.no. Landsstyre vil sette ned ytterligere komiteer på møtet sitt i mars.

Landsmøtet i 2006 skal vedta nytt prinsippprogram. Komiteen har utarbeidet flere sentrale diskusjonspunkter som medlemmer og lag oppfordres til å diskutere. Opprør har bedt flere av komiteemedlemmene i Prinsippprogramkomiteen skrive om de viktigste diskusjonene. Her er deres bidrag.

Kapitalisme og klassekamp

Under diskusjonen i komiteen har det ikke vært analysene av kapitalismen vi har vært uenige om. Men så har vi også bare diskutert enkelte problemstillinger. Etter min mening er teksten i dagens kapitalismeanalyse er for lang, og inneholder mye som er ren historikk for eksempel om utviklingen av dagens globale kapitalisme. Komiteen mener at de følgende underpunktene må med:

1. Den globale kapitalismen

Det er litt vanskelig å skille ut hva som skal sies om den globale kapitalismen her uten å ta den fulle diskusjonen om imperialismen. Den teknologiske utviklinga gjør at en stadig mindre del av den kapitalistiske produksjonen er avhengig av geografisk lokalisering. Produksjonsutstyr kan raskt demonteres og flyttes til lavkostområder. Det er sannsynlig at hovedområdene for kapitalistisk ekspansjon i tida vi går inn i er Kina og India. Stadig nye områder av samfunnsøkonomien fjernes fra politisk og folkevalgt styring og åpnes for markedet. Arbeidsvandring, av-industrialisering og sosial dumping i vesten henger sammen med den globale kapitalismen.

2. Kapitalisme = klassesamfunn

A. Klasseanalyse

Komiteen har vært enige om at prinsippprogrammet må legge til grunn en klasseanalyse som er

funksjonell - basert på funksjon i den moderne kapitalismen. Vi vil ha en klasseanalyse som ikke er for streng, slik at det bare er det tradisjonelle kjerneproletariatet som utgjør arbeiderklassen. Men samtidig kan vi ikke inkludere "alle gode krefter" i arbeiderklassen, ut fra vurdering av hvor "vellykkete" de har vist seg i kamp for rettighetene sine. Komiteen er relativt samstemte om følgende kjennetegn ved arbeiderklassen:

- den eier ikke / har ikke kontroll over produksjonsmidler
- den er avhengig av å selge sin arbeidskraft; er lønnsarbeidere
- har ikke posisjoner i produksjon eller samfunnshierarki som gir dem avgjørende makt over andre (arbeidere)

Kvinnene utgjør i dag en økende del av arbeiderklassen. Det er et empirisk spørsmål om de allerede utgjør flertallet slik det står i dagens program. Vi må ha en analyse av de ulike utdanningsgruppene. Det er særlig profesjoner med middels lang utdanning som sykepleiere, lærere og ingeniører/IT-folk som har vært vanskelig å plassere. Det foregår en proletarisering av denne utdanningsgruppa. Det har sammenheng med at det generelle utdanningsnivå øker, og at kompetansekravene til enhver jobb øker. Det er uenighet i komiteen om hvor langt proletariseringprosessen er kommet når det gjelder nettopp lærere, sykepleiere og ingeniører. I henhold til punktene vi har satt opp vil mange kunne "passe" som tilhørende arbeiderklassen. Store deler av utdanningsgruppene er imidlertid preget av en sterk profesjonsbevissthet og mange har arbeidsledelse som hovedoppgave.

Det er også uenighet om hva slags rolle bønder og fiskere har i dag, hvor langt proletariseringa har kommet, og i hvilken retning det vil gå videre. Fiskerinæringen er i ferd med utvikle seg i industriell retning, der den enkelte fisker er på vei mot å bli trålararbeider. Samtidig blir det stadig vanskeligere å livnære seg som "bare" bonde.

B. Klassebevissthet

Vi må si noe om hva som er forskjellen mellom klasseanalyse og klassebevissthet. Det er ikke nok å "være" arbeiderklasse, det er nødvendig å ha en bevissthet om den kollektive styrken klassen har og de mulighetene som ligger der for systemoverskridende handling.

c. Kulturell undertrykking

Essensen i den ideologien som er en nødvendig del av den kapitalistiske undertrykkinga er at vireproduksjon med påfølgende konsum er menneskets kjennetegn, og at det ikke finnes noe alternativ til et kapitalistisk samfunn. Her er det mange gode formuleringer i det gamle programmet som godt kan brukes videre.

3. Staten er kapitalistisk

Staten har doble roller: det er overklassens stat, men det er også den velferdsstaten vi har vært med på å bygge opp i etterkrigstida. Det er et dilemma at folk nå opplever at velferdsstaten ikke lenger "leverer", men det fører ikke til at staten avsløres som overklassens stat eller den kapitalistiske staten, bare som et "lite produktivt byråkrati".

RV er mot overklassens stat, men vi deltar i kampen for å forsvare velferdsstaten mot nedbygging. Vi går heller ikke av veien for å kreve at den kapitalistiske statens lovverk skal brukes mot "det vi ikke liker", for eksempel forbud mot nazistisk organisering og kriminalisering av horekunder.

Kari Cellius, Oslo RV og komiteemedlem.

Miljøet på alvor?

Under prinsipp-programkomitéens arbeid kom det opp en svært spennende diskusjon om miljøpolitikk. Kjerna i diskusjonen er avveininga mellommiljø og velferd, og det handler om økonomisk vekst – både nå og under sosialismen.

Det er relativt ukontroversielt i RV å hevde at kapitalismens vekstmani og press for stadig økt forbruk er økologisk uholdbart. Det er lett å peke på hvordan det kontinuerlige presset for stadig økt vekst får negative miljøkonsekvenser. Vi ser det både internasjonalt og nasjonalt – striden om oljeboring i nordområdene setter spørsmålet på spissen i norsk politikk. For oss i RV er det lett å si at oljekapitalens interesser må vike for miljøet. Men hva med sosialismen?

Jeg vil stille spørsmålsteget ved om sosialismen kan være bygd på økonomisk vekst. Det er

ganske godt belegg for å si at økonomisk vekst til syvende og sist vil innebære økte miljøbelastninger, og at sosialismen derfor må være basert på nullvekstpolitikk. Den vanligste innvendinga mot denne tankegangen er å peke på at vekst og vekst er to forskjellige ting: Det er ikke det samme om en riking kjøper seg ekstra bil, som om gamlemor får bedre pleie på sykehjemmet, selv om begge deler innebærer økonomisk vekst. I tillegg er det voldsomt mye sløsete forbruk i dag, som kan kuttes, og dermed åpne for økt forbruk på andre sektorer, som velferd, uten økt miljøbelastning.

Begge disse innvendingene har noe for seg. Ikke minst internasjonalt vil det jo være nødvendig at fattige land får mulighet til å øke sitt forbruk, for å få på plass velferdsgoder vi tar for gitt i rike Norge. Samtidig er det klart at dagens internasjonale forbruksnivå IKKE er bærekraftig. En ytterligere økning vil dermed fra et økologisk perspektiv være uakseptabelt.

Spørsmålet om vekst i økonomien handler i ytterste instans om hva slags tidsperspektiv vi har. Kapitalismen som system er kjennetegnet a et ekstremt kort tidsperspektiv på utvikling. Å

planlegge for 5, 10 eller 20 år er i dag et veldig langt perspektiv. Men vi må jo forutsette at et sosialistisk samfunn skal kunne eksistere uten å ødelegge miljøet i hundrevis av år. En kontinuerlig vekstspiral, med f.eks 3-4% årlig vekst vil ganske raskt bety at vi bruker opp alle ressursene på kloden. Den økologiske utfordringa for RV er om vi tør å tenke grønt, også når dette potensielt kan få negative konsekvenser også for vanlige norske arbeidere. Noe å tenke på?

Pål Hellesnes, nestleder RV og komitesekretær.

fakta

PRINSIPPROGRAM

Prinsippprogramkomiteen har laget et diskusjonsopplegg som alle lag har fått. Har du ikke sett det? Ta kontakt med RV-kontoret. Lag og medlemmer oppfordres til å komme med forslag. Disse kan sendes til Komiteleder på Hellesnes på rv@rv.no.

Feminisme=revolusjon?

Hva bør være de grunnleggende kravene våre for en feministisk politikk?

Prinsippprogramkomiteen har ikke diskutert noe ferdig programutkast enda, men har reist en del problemstillinger som vi mener er viktige og sentrale for RV framover, for å reise den feministiske fana høyt i partiet. Det må slås fast at RV er et feministisk, sosialistisk parti, og feminismen må derfor få en særdeles tydelig plass i programmet vårt ved denne nyskrivningen. RV må slå fast at målet vårt rett og slett er retten til å være hele mennesker, ikke determinert av kjønnsroller.

Hva bør være de grunnleggende kravene våre for en feministisk politikk? Retten til å kunne velge sitt eget liv bør være grunnleggende. Dette innebærer, som noe av det viktigste, økonomisk selvstendighet, en grunnleggende råderett over egen kropp (reproduktive rettigheter, frihet fra vold, fra seksuell utnyttelse), og at de trange kjønnsrollene både kvinner og menn lever under må bort. Målet må være at alle får være frie individer, mennesker.

Her er noen problemstillinger som det går an å spinne videre på fram mot diskusjoner i lag og på landsmøte:

– Er det riktig at feminismen i seg selv er revolusjonær? Kan det tenkes en progressiv fe-

minisme som ikke er samfunnsendrende? Er det mulig å se for seg en kapitalisme uten kvinneundertrykking? Altså en feministisk kapitalisme?

– Er det andre måter å endre grunnlaget for kvinneundertrykkingen på enn å endre samfunnet (kapitalismen)? Eks: 1) Feministisk organisering innen de gjeldende maktstrukturene: Feministisk initiativ i Sverige, Kvinne-lista på Island. 2) Lage mer likestilling mellom kjønnene, for eksempel få menn til kjøkkenbenken.

– Kjønnsundertrykkingen faller ofte sammen med klasseundertrykking. Samtidig er "patriarkatet" – kjønnsamfunnet – noe for seg selv som kan gå ut over klasseundertrykkingen. Hvordan møter vi denne problematikken?

– Fører sosialisme til at kvinneundertrykkingen fjernes?

– Hva skal vi mene om kjønns sammensetningen av arbeiderklassen? Har klassen skiftet kjønn? Bør problemstillingen heller være at kvinnene i arbeiderklassen har blitt usynliggjort opp gjennom historia?

– Hva skal vi mene om likestilling kontra kvinnefrigjøring? Er det mulig å oppnå (reell) likestilling innen et kapitalistisk samfunn?

– Den store diskusjonen om familien: Hører

den hjemme under punktet om feminisme, eller et helt annet sted? Uansett plassering: Hva mener vi om familien? Skal kjernefamilien fortsatt oppløses? Hvordan få forklart at det vi mener ikke er død over kjærligheten? Hvordan forklare kollektive løsninger (for eksempel innen boligmarkedet) på en måte som ikke

skriker Øst-Europa under kommunisttida mot folk?

– Gullkornet "oppløs eienomsretten over barna" – hvordan kan vi forklare at det ikke betyr barnehjem og institusjonalisering? Målet må jo være at alle barn skal ha rett til gode liv – det er ikke foreldre som har rett til barn, men barn som har rett til gode omsorgs-

personer.

– Konkrete problemstillinger/diskusjoner rundt delt omsorg, pappapermisjon, utvidelse av permisjonstida, ammerettigheter på jobb – hvor langt skal vi gå i den typen diskusjoner?

Til sist: Hva skal vi si? Feminisme? Kvinnekamp? Patriarkat? Kjønnsamfunn? Om noen ikke er så kjære barn... mange navn har de.

Sigrid Angen, Oslo RV og komitelem.

Sosialismen er ikke historias slutt

Folket må ta den politiske makta. Sosialisme er bare mulig når folket tar den politiske makta. Dette kalles revolusjon, og er en dypt demokratisk handling fordi flertallet tar makta fra et lite mindretall av kapitalister.

Kjerna i sosialismen er at folket tar kontroll over den samfunnsmessige produksjonen, gjennom utviding av demokratiet til å omfatte de økonomiske kjerneområdene. Folket lager ingen omveltning om det ikke er meget gode både grunner og muligheter til det. Dvs. at det forutsetter en situasjon hvor folk flest føler at "det ikke kan fortsette på den samme måten lenger" og hvor makthaverne er ute av stand til å gjenopprette stabilitet og tillit. En folkets maktovertakelse vil gå fredelig så lenge de gamle makthaverne ikke forsøker å stanse den med vold. Faren for vold ligger i at mindretallet forsøker å stanse et flertall som vil ha sosialisme - gjennom å bruke militærapparatet, eller å "tilkalle" hjelp fra andre stater. Folkeflertallet har en selvsagt rett til å forsvare seg dersom noen skulle forsøke å stoppe sosialismen gjennom kupp eller militær intervensjon.

Sosialismen er bare mulig når den er demokratisk

Folket kan ikke ta makta bare ved å overta det gamle statsapparatet slik det er, men må bygge sin egen demokratiske statsmakt. Dette folkestyret må dels være representativt og dels direkte. Det må være bygd på allmenne valg til representative forsamlinger - som i motsetning til i dagens Norge, har makt til å ta overordna avgjørelser om samfunnsutviklinga. Samtidig må arbeiderne ha makt til å ta en rekke viktige avgjørelser direkte på arbeidsplassene, og det samme må folk i nærmiljø og lokalsamfunn. Bare gjennom stadig mer direkte demokrati - og sosialisme nedafra er det mulig å skape et klasseløst samfunn.

Demokratiske rettigheter

Sosialismen godtar ikke kapitalens friheter - dvs. at kapitalister med grunnlag i eiendomsretten til produksjonsmidlene har rett til å styre over og utbytte arbeiderne, og at kapitalen skal "flyte fritt" på bekostning av mennesker og miljø. Under kapitalismen har folket kjempet gjennom en rekke demokratiske rettigheter som det under sosialismen må videreutvikle og gi et reelt innhold. Dette er rettigheter som ytringsfrihet, organisasjonsrett, stemmerett, streikerett osv. Ytringsfriheten vil for eksempel få et annet reelt innhold når eiendomsretten til de sterkeste me-

diene ikke lenger er konsentrert hos noen få kapitalistiske grupperinger. Organisasjonsfriheten blir mer reell når organisasjonene blir uavhengig av staten, og vi ikke lenger har et "toppenes partnerskap" mellom elitene i staten, næringslivet og organisasjonene. Stemmeretten blir reell når de folkevalgte forsamlingene har makt til å styre økonomien. Det blir også større muligheter for demokrati når folk får kortere arbeidstid, og blir befridd fra en del unødvendig slit. Under kapitalismen har arbeiderklassen også kjempet gjennom en rekke sosiale rettigheter, som den må videreutvikle under sosialismen - for å skape et rettferdig samfunn.

Sosialismen er ikke historias slutt

Sosialismen vil i begynnelsen bære preg av det samfunnet den er oppstått på grunnlag av. Bare gjennom arbeidernes klassekamp, kvinnekamp, miljøkamp osv. er det mulig å utvikle samfunnet i en retning som er i samsvar med RVs mål for samfunnsutviklinga: Økologisk balanse, oppheve de systematiske klasseforskjellene, rasismen og kvinneundertrykkinga.

Sosialisme - ikke et statsbyråkratisk klassesamfunn

Alle revolusjoner i sosialismens navn har så langt ført samfunn med en ny overklasse til makta. Stalin gjorde "marxismen-leninismen" til statsideologi i et samfunn der "kommunistpartiet" skulle styre i arbeiderklassens navn. Resultatet var det totalitære styret til en overklasse på toppen av parti- og statsbyråkratiet, og rå undertrykking av arbeiderne og bøndene. Seinere "realsosialistiske" stater har hatt sine særegenheter, men i sin kjerne har de vært av samme type. Noen av disse samfunna gjorde i en periode store historiske framskritt - med økonomisk og teknologisk mo-

dernisering, utvikling av sosiale rettigheter, men sosialistiske var de ikke. Årsaken til at disse statene ikke blei sosialistiske, men statsbyråkratiske klassesamfunn lå bl.a. i en sterk imperialistisk omverden, en lite utvikla økonomi og at en del av dem mangla demokratiske tradisjoner, men også i den feilaktige ideen om at en elite kan skape sosialisme på vegne av arbeidsfolk. Et oppgjør med alle slike ideer er helt nødvendig om ikke sosialisme i land som Norge også skal utvikle seg til et statsbyråkratisk klassesamfunn.

Internasjonal sosialisme

Kapitalismen og imperialismen utvikler seg ujamnt, derfor vil muligheten for opprør og omveltning også komme i noen stater og områder av gangen. I de siste tiåra har opprør og omveltning først og fremst rammet imperialismens makt i 3. verdenland. Samtidig har det vist seg at de materielle forholda for å utvikle en demokratisk sosialisme i disse landa ikke er gode. I den industrialiserte verden har imperialismens utbytting av den 3. verden medvirket til en viss grad av sosial stabilitet, men denne stabiliteten vil ikke vare "evig". Her er det en langt utvikla, teknologi og økonomi, demokratiske tradisjoner, en sterk arbeiderklasse og et høyt utdanningsnivå som gir store muligheter til å skape menneskelig frigjøring gjennom sosialisme. Men siden land som Norge er sterkt integrert i den internasjonale økonomien, er det bare mulig å utløse dette potensialet dersom det fins andre sosialistiske land å samarbeide med. Dersom det blir sosialisme i økonomisk utvikla land som Norge er det utenkelig "å skape en himmel her" som bygger på fortsatt utbytting av folkene i den 3. verden.

Fra prinsippprogramkomiteen.

Illustrasjon: Vidar Eriksen.

På høy tid med nyskriving

Fram mot landsmøtet foregår det en nyskriving av prinsippprogrammet til RV. Det er på høy tid. Selv sitter jeg ikke i programkomiteen, men jeg vil like fullt komme med noen synspunkter på sosialismedelen i dagens program.

> TEKST: BJØRNAR EIDE MOXNES, LEDER RØD UNGDOM. ILLUSTRASJON: VIDAR ERIKSEN.

Den store problemet er mangelen på en holdbar sosialismeforståelse. I starten av sosialismekapittelet finner vi følgende formulering:

"Det grunnleggende i sosialismen er arbeiderklassens kontroll med produksjonsmidlene, en kontroll RV mener må brukes til å skape et mangfold av samfunn der produksjonen blir styrt ut fra menneskenes grunnleggende behov og innenfor en virkelig bærekraftig forvaltning av naturressursene. En verden der alle kan leve et allsidig liv med like muligheter til å utvikle seg."

Etter mitt syn er det grunnleggende i sosialismen at demokratiet utvides til også å gjelde økonomien. I "En sosialisme for vår framtid" (Rød Ungdom, 2000), skriver vi:

"Sosialismen er Rød Ungdoms alternativ til dagens samfunnssystem. Sosialismen er virkeliggjøringa av et demokratisk samfunnssystem, der også økonomien er underlagt et folkestyre. Sosialismen gjør slutt på kapitalistenes økonomiske herredømme gjennom å frata denne klassen kontrollen over produksjonsmidlene. Gjennom dette skaper sosialismen muligheten for menneskelig frigjøring."

Ideologiske uenigheter?

Spørsmålet er om det fins ideologiske uenigheter mellom RU og RVs sosialismeforståelse. Her åpner det seg en rekke spennende diskusjoner. Jeg tror synet på overbygning og basis er det viktigste å få diskutert. Vårt sosialismesyn bygger på at økonomi og demokrati ikke kan skilles fra hverandre. Sosialismen er arbeiderklassens samfunn, den sosialistiske økonomien er styrt av behovene til folk flest. Dette er rett og slett ikke mulig å oppnå på andre måter enn gjennom folkestyre. Ingen elite i statsapparatet, uansett hvor marxistisk den måtte være, kan "regne ut" arbeiderklassens interesser. Et diktatur på vegne av arbeiderklassen kan ikke utvikle et sosialistisk samfunn. Derfor sier vi i Rød Ungdom at sosialismen ikke bare kan beskrives i økonomiske vendinger. Påstanden er kort sagt at det er i sammenhengen mellom økonomi og politikk - i den folkestyrte økonomien - at vi finner kjerna i den sosialistiske produksjonsmåten.

Men er dette så kontroversielt, da?

Er det noen som egentlig sier seg uenige? Jeg tror svaret er ja. Innvendinga finner vi i en *tilsynelatende* mer marxistisk forståelse, som kan oppsummeres slik:

Sosialismen kan være både demokratisk

og despotisk. Men så kommer det sentrale poenget: Sosialismen er ikke, og kan ikke være, en speilvendning av kapitalismen. Sosialismen skal jo nettopp *oppheve* skillet mellom politikk og økonomi som fins i dagens samfunn, ved at også økonomien blir underlagt folkestyret.

og despotisk – alt ettersom. Sosialisme handler nemlig om basis. Folkestyre er noe som tilhører overbygninga i et samfunn, og dermed må dette folkestyret baseres på en "sosialistisk økonomi", som altså skal være samfunnets basis.

Jeg er enig i at dette skillet er reelt for kapitalismen – her har du "demokrati", samtidig som økonomien er underlagt kapitalistenes udemokra-

For hva er egentlig en sosialistisk økonomi?

Er statlig styring over produksjon og distribusjon alt som trengs? Jeg tror ikke det. Så lenge vi vurderer demokrati og økonomi som prosesser på helt forskjellige plan – at demokrati bare finnes som et slags vedheng til økonomien – får vi problemer med å besvare spørsmålet om hva som er sosialisme.

En politisk konsekvens at å trekke et skarpt skille mellom økonomi og demokrati under sosialismen, er åpninga for "despotisk sosialisme". Man kan mene et samfunn er sosialistisk uansett hvor despotisk det måtte opptre, siden man har en forestilling om at samfunnet er sosialistisk "i basis". Jeg vil bruke anledninga til å etterlyse en forklaring av hva denne basisen skal bestå i, om det ikke er en demokratisk styrt økonomi.

For å få en holdbar og tydelig sosialismeforståelse må vi bli enige om hva som er sosialistiske prinsipper. Forståelsen av folkestyrets rolle er her helt avgjørende. For alle som er interessert i Rød Ungdoms syn på saken vil jeg anbefale "En sosialisme for vår framtid", som ligger på nettsida vår (www.sosialisme.no) og som også kan bestilles fra kontoret. God lesning og god debatt!

Kvinnens drømmer for framtida

Vi tror at drømmene vi har om framtida, er med å gi innhold og retning til det vi arbeider med nå.

Et tjuetalls kvinner skriver i årets 8. marsnummer om sine drømmer for framtida.

Rødt!
MARXISTISK TIDSSKRIFT

Abonnement?
Tilbud: 150 kroner året
Epost: roedt@online.no
Konto: 6276.05.28108
www.akp.no/roedt

Sosialisme på norsk. Versjon 2.02: proletariatets diktatur?

I sommernummeret av Opprør skrev jeg om behovet for en sosialistisk strategi, og hvordan jeg vurderte potensialet for sosialisme dersom RV og venstresida klarer å utvikle en sosialismevisjon som er klart demokratisk forankra og systemkritisk både i forhold til dagens Norge og tidligere sosialistiske forsøk. Da gjenstår spørsmålet: hva slags sosialisme ønsker vi, og hvem skal skape den? Det tradisjonelle svaret for den marxistiske venstresida har vært proletariatets diktatur.

> TEKST: KRISTINE NYBØ, LEDER AV RVS STUDIEUTVALG OG PRINSIPPROGRAMKOMITEEN. ILLUSTRASJON: VIDAR ERIKSEN.

Viktigheten av at sosialismen må være demokratisk tok jeg for meg i forrige artikkel. Ikke bare gir begrepet diktatur dårlige assosiasjoner til sosialistiske forsøk som har endt med diktatur, jeg mener dessuten det er viktig å kjempe for innholdet i begrepet demokrati. Bush og USA-imperialismens 'demokrati' må erstattes med et antiimperialistisk, solidarisk og mest mulig direkte demokrati. RV bør aktivt fremme og støtte alle former for demokratiseringer av statsapparatet og bedrifter. Etter valget fikk Trond Andresen i gang en viktig og interessant diskusjon på RV lista om å få inn et kapittel om arbeiderstyrte bedrifter i arbeidsprogrammet. Jeg håper at RV kan utarbeide banebrytende politikk på dette og flere spørsmål.

Hvem er så proletariatet?

Så var det den andre bestanddelen av svaret, proletariatet, også kjent som arbeiderklassen. Dagbladet tar opp de økende klasseforskjellene Norge i en artikkel i magasinet sitt 31. desember 2005. Ifølge en undersøkelse MMI har gjort for Magasinet, svarer 91 prosent bekrefte på spørsmål om de mener det finnes klasseforskjeller i Norge. Likevel mener sosiologene som er intervjuet i Dagbladet (Knud Knutsen og Jon Ivar Elstad) det er vanskelig å definere de ulike klassene i Norge. Dette er et problem de deler med venstresida. Folk flest i Norge oppfatter at begrepet arbeiderklasse er synonymt med industriarbeiderklasse. Dette er en oppfatning som også er ganske utbredt i RVs rekke. Jeg har flere ganger observert at når faglig tillitsvalgte menn i RV snakker om at RV skal være et arbeiderdominert parti, så blir det umiddelbart oppfatta av yngre RV-medlemmer med høyere utdanning som om man mener "industriarbeidermann med hjelm". Til en viss grad sier noe om hva slags

fordommer min generasjon av jenter i RV har av fordommer om arbeiderklassen. Likevel sier det kanskje mer om forvirringa som eksisterer i RV og andre steder om hvem arbeiderklassen er. Den tradisjonelle klasseanalysen i ML-bevegelsen har vært at klasse defineres av tre elementer:

1. Er du lønnarbeider eller lever du av profitten av andres arbeid?

2. Er du overordna eller underordna?

3. Er du en merverdiproducent i betydningen at du bidrar til å produsere en vare som selges for en høyere pris enn det koster å lage den?

De to første kriteriene er lite problematiske å legge til grunn for å analysere klasser i dagens Norge. Kriteriet om merverdiproduksjon er imidlertid ikke like enkelt. Norge er et land som har en stor andel ansatte i offentlig sektor som driver med tjenesteyting, de færreste lønnsarbeidere i Norge produserer varer i streng forstand. Dette er imidlertid et mindre

problem for RV enn at arbeiderklassen nærmest er ikke-eksisterende som subjektivt element. I 1999 ble det gjort en undersøkelse av Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste der

det ble spurt hvilken klasse man selv mente å tilhøre. Da svarte 32 prosent at de ikke tilhørte noen klasse. 22 prosent svarte arbeiderklassen, mens 46 sa middelklassen. De fikk bare disse tre alternativene.

Skal RV da erstatte kampen for arbeiderklassen med å snakke om noe annet, for eksempel fattige eller middelklassen? Fattigdom har

blitt satt på dagsorden etter valget, og det er flott at Forskjells-Norge kommer i mediens søkelys. Likevel mener jeg at å utelukkende fokusere på fattigdom er problematisk. Fokus på fattigdom sier først og fremst noe om fordelinga av penger, men sier ikke noe om hvordan denne ulikheten oppstår, gjennom utbytting og det kapitalistiske produksjonssystemet, og igjen videreføres gjennom utdanningssystemet og skattesystemet. Derfor sier det heller ikke så mye om hva som skal til for å fjerne fat-

tigdommen. Det kan dessuten innvendes at det er nokså fremmedgjørende og stigmatiserende, og ikke nødvendigvis noe folk med dårlig råd bruker om seg selv og identifiserer seg med. Middelklasse er et mer akseptert begrep, men minst like uklart og egentlig nokså innholdsløst i den forstand at det ikke sier noe om hva som er midt-dels: er det inntekten, stillingen i produksjonen, eller begge deler? I den tidligere nevnte artikkelen i Dagbladet uttaler Jon Ivar Elstad at uansett hvem du spør, vil de fleste plassere seg på midt-en. De rike vil framheve det ordinære ved livsstilen sin, mens de med dårlig økonomi ønsker å framstille seg sånn at de bevarer sin verdighet og selvrespekt.

«Framfor å dele inn klasser med penn og linjal ved skrivebordet, så må vi se på hvilke klassestandpunkt fagbevegelsen og andre bevegelser tar i praksis. Er de solidariske eller ikke?»

Kristine Nybø

En klasse for seg?

Klassespørsmålet er et spørsmål om kreftene for forandring og ikke et moralspørsmål. Å utelukke de holde på at det er tre kriterier som definerer en klasse vil bety at vi har et lite oppdatert analyseapparat for å finne ut hva som er kreftene for forandring. Men det er ikke nødvendigvis noen bedre løsning å si at siden arbeiderklassen ikke lenger er en viktig identifiseringsfaktor for folk i Norge så erstatter vi det med andre begreper, som fattigdom og middelklasse. Det mener jeg er mer egnet til å forvirre enn å analysere. Nymarxisten Erik Olin Wright vektlegger sterkt utbyttingsperspektivet i sin klasseanalyse og mener at arbeiderklassen i vestlige samfunn er flertallet i befolkningen, men at den er en klasse i seg og ikke for seg. Den er altså objektivt sett klasse som ikke er klar over det selv og opptrer derfor ikke som en handlende kraft.

Er det fruktbart å skille mellom en klasse i seg og en klasse for seg? Dette har vært en diskusjon mellom Loic Waquant og Erik Olin Wright (*Making Class: the middle classes in social theory and social science - Bringing class back in*. Red. McNall, Levine & Fantasia 1991 Westview press). Waquant er en sosiolog som legger Bourdieus klasseanalyse til grunn og mener at det som er en av de definerende elementene for en klasse er at den opptrer som en i handling når det gjelder kulturell smak, utdanningsvalg og så videre. For Waquant ligger klassebevisstheten der i form av en forståelse av at "vi" skiller oss fra "dem" ved å definere grupper med annen smak som "harry" eller "snobbete". Dessuten mener han at det er å trekke det han mener er et kunstig skille mellom å være en klasse i seg i seg og en klasse for seg, hvorfor skulle det være sånn at samfunnsforskere, eller marxister for den sak skyld skulle sitte med en opphøyd kunnskap om hvem som

"egentlig" er en klasse når den ikke oppfatter seg selv som det? Waquant og Bordieu (*Social space and the genesis of 'Classes' Language and symbolic Power* 1991, Harvard university press) mener dette kan sies å være en form for elitisme, og at Wrights problem snarere er at de som i følge Wrights nymarxistiske klasseskjema tilhører arbeiderklassen slett ikke opptrer i tråd med det Wright ønsker.

Dette er et dilemma jeg ikke skal ta stilling til nå, men jeg mener at det er vel så viktig å se på hva som utgjør de sosiale bevegelsene i dag framfor å jobbe med å definere yrkes- og utdanningsgrupper inn i et klasseskjema de ikke oppfatter at de hører hjemme i. Det siste året har det vært viktige streiker som transportarbeiderstreiken og heismontørstreiken i fjor som går på prinsipielle spørsmål, og ikke utelukkende lønnskrav. Vi også sett at Fagbevegelsen har spilt en aktiv rolle forhold til å prøve å sette dagsorden for valgene. Dette så vi både i Oslo og Trondheim i 2003, og ved stortingsvalget nå i høst. Jeg mener at det vi ser er kimen til radikalisering i fagbevegelsen og at det er verdt å merke seg at LO har hatt en mer selvstendig rolle i forhold til å ta med alle de ikke-borglige partiene i kampen mot nyliberalismen ved disse valgene. Jeg anser dette som en klasse "for seg", dersom man velger å holde fast på å skille mellom klassene "for seg" og "i seg", på tross av om de som utgjør denne bevegelsen nok i stor grad ikke omtaler seg som arbeiderklasse. Jeg mener at framfor å dele inn klasser med penn og linjal ved skrivebordet, så må vi se på hvilke klassestandpunkt fagbevegelsen og andre bevegelser tar i praksis. Er de solidariske eller ikke? Jeg mener at dette er en langt mer fruktbar innfallsvinkel på framtidens klasseanalyse.

★opprør

5 lesetips!

Klasse og klassikere

Nytenkende marxist

Erik Olin Wright, *Class Counts*, (utgitt 1997, Cambridge University press).

Et forsøk på å gi et grundig, nytenkende marxistisk svar på hvem som utgjør arbeiderklassen i dag, og argumentere for at klasse spiller en rolle i forhold til livsvalgene som utdanningsvalg, valg av partner og så videre.

Klassekultur

Pierre Bourdieu, *Distinksjonen*, (utgitt på fransk i 1979. Engelsk oversettelse utgitt i 1984 på Harvard university press. Et lite utdrag er også oversatt til norsk)

En grei intro til Bourdieus tanker om klasse, hvor han trekker inn begreper som habitus og kulturell kapital som forklaringsbegreper. Ikke utpreget lettlest, og ganske lang, men veldig nyttig.

Se- og Hør fra Sovjet

Victor Serge, *From Lenin to Stalin*

Serge gir en beskrivelse av hvordan opplevde at den russiske revolusjonen han var med å gjøre endte med Stalins forfølgelse av opposisjonelle i partiet. Han gir en kronologisk gjennomgang av forløpet til revolusjonen og beskriver de skiftende linjene underveis. For de mer Se- og Hør orienterte gir han også talende karakteristikk av de ulike sentrale personene i partiet.

Gnistrende Rosa

Rosa Luxemburg, *Den russiske revolusjonen*

Gnistrende polimikk mot Kautsky, Lenin og Trotsky om linjevalgene til Lenin og Trotsky under den russiske revolusjonen. Hun kommer med skarp kritikk av Lenin og Trotsky, men også Kautsky og de tyske sosialdemokratene som hun mener dolker den russiske revolusjonen i ryggen ved å ikke støtte den mer aktivt. Pamfletten tar opp spørsmål rundt revolusjonæres forhold til parlamentariske og så videre.

Kristine Nybø, leder av Studieutvalget.

Organisasjonsmodellen til "nye RV"

En mulig sammenslåing av AKP og RV krever at vi også avklarer selve organisasjonsmodellen på nytt. RV må avvise ideen om "kaderpartiet", men vi må samtidig bryte med den løse "valgallianse"-tenkningen.

> TEKST: ARNE ROLIJDORDET, ALNA RV (OSLO).

Jeg går inn for at RV skal utvikle seg i retning av et revolusjonært masseparti. Tilhengerne av (det leninistiske) kaderpartiet har til gode å vise fram

går på møter, allikevel er aktive overfor familie, arbeidskamerater og venner, dvs. i sosiale sammenhenger der de er trygge. Passive medlemmer er videre et reservoar for framtidig aktivitet når situasjonen tilsier det. Å forandre på dette under-

er det imidlertid umulig å forvente felles praksis fra hele partiorganisasjonen. Spesielt for et masseparti blir det umulig å håndtere noen demokratisk sentralisme. Medlemmenes syn og handlinger i kontroversielle spørsmål blir forment av deres

ett eneste historisk eksempel hvor dette partiet ved makta ikke utviklet seg til en ny overklasse. Kaderpartiets sjølførståelse er livsfarlig for sosialismens evne til overlevelse.

Men også et masseparti ønsker å "gripe inn i historia" og påvirke klassekampen. Også dette partiet trenger ledere som er i stand til å dra lasset. Men aktivitetsnivået til medlemmene vil variere, og det er intensiteten i den politiske kampen som avgjør hvor aktive de vil være.

Derfor er jeg skeptisk til at det bør være en form for arbeidsplikt for RV's medlemmer. Jo flere medlemmer vi har, jo breiere blir nedslagsfeltet. I sine egne sosiale miljøer og nettverk vil selv de mest passive føle seg forpliktet til å forsvare partiet. Uten det formelle medlemskapet forsvinner denne (moralske) forpliktelsen. Erfaringene tilsier at såkalte "passive medlemmer" selv om de ikke

graver noe av RV's aktiva.

Demokratisk sentralisme eller fraksjonsfrihet?

Innenfor ml-tradisjonen er demokratisk sentralisme nærmest det ultimate demokrati. Alle får være med i diskusjonen på forhånd, den oppsummeres i alle ledd i organisasjonen før vedtak settes ut i livet. Mindretallet er blitt hørt, men må bøye seg for flertallet.

Etter min mening er ikke dette noe særtrekk ved demokratisk sentralisme som skiller denne modellen fra andre organisasjonsformer. Det spesielle ved demokratisk sentralisme er i stedet overordna organs rett til å overprøve underordna organ så vel i politiske som organisatoriske saker.

Når virkeligheten ikke framstår som entydig

egne erfaringer mer enn av ei "partilinj" fra overordnet organ.

Tilsvarende kan sies om spørsmålet om fraksjoner. Dersom partiet ikke greier å handle enhetlig på viktige samfunnspolitiske områder, beviser dette bare at partiet enten er for stort (inneholder krefter med motsatte interesser) eller har kommet for kort i analysen og diskusjonen. Fraksjonsfrihet vil ikke endre grunnleggende på dette. Derimot kan organiserte fraksjoner bidra til å styrke diskusjonen på viktige stridsspørsmål.

Konklusjonen må bli at vi bør gå inn for et parti som fungerer på "vanlig demokratisk måte", omtrent som RV i dag, med fraksjons- og tendensfrihet. Men partiet kan sjølsagt ikke tillate at det er medlemmer som har andre partiprojekt enn RV. RV må bli det samlende Partiet på venstresida.

«Et "nytt" RV bør skifte navn til Rødt Venstreparti. Dette vil markere overgangen fra valgfront til parti og har samtidig den fordel at det ikke krever logoendring»

Arne Rolijordet

Dersom AKP skulle velge å ikke delta i et slikt nytt partiprojekt bør det diskuteres om et valgteknisk samarbeid med dem (og andre) kan være aktuelt. Men dette vil være noe annet enn å opprettholde RV som valgallianse.

Lagsoppbygging

På dette området bør RV ha stor fleksibilitet. Det må være rom for både bydelslag, arbeidsplasslag og eventuelle spesiallag ut fra interessefelt. Det viktigste er ikke hva disse lagene er og hvem de består av, men om de fungerer som kollektiv.

I vår tid søker folk gjerne sammen p.g.a. interessefelt ("nettverk") og ikke etter hvor de arbeider eller hvor de bor. En streng lagsoppbygging ensidig ut fra bopel eller arbeidsplass kan butte mot det folk oppfatter som sitt naturlige fellesskap. Andre typer partilag som medlemmene mener det er behov og grunnlag for kan derfor være et nødvendig supplement.

Partiet må gjerne fortsette dagens praksis med "prosjektarbeid" og ad hoc-grupper som jobber på sak ut fra hva som til enhver tid står på den politiske dagsorden. Men hovedbeskjeftegheten til partiets medlemmer må være å delta i et partilag. Det er partilagene som skal være partiets grunnorganisasjoner, og det er her de felles politiske diskusjonene, studiene og aktivitetene skal foregå. I tillegg må det sjølsagt fortsatt være felles arenaer (eks. "Oslo RV") der medlemmene kan møtes på tvers av lagsstrukturen.

Et "nytt" RV bør skifte navn til Rødt Venstreparti. Dette vil markere overgangen fra valgfront til parti og har samtidig den fordel at det ikke krever logoendring (unntatt på samisk). RV skal ikke lenger være "noens" valgfront, men være et eget partibyggende prosjekt.

Rødt Venstreparti må videre definere seg sjøl som et sosialistisk arbeiderparti. Med dette mener jeg ikke at RV skal være partiet for den tradisjonelle mannlige arbeiderklassen i industri, bygg og transport. Arbeiderklasseinnretninga må være breiere enn dette. Det er først og fremst proletariatet i tjenesteytende sektor som i dag mangler et politisk uttrykk og hvor RV har sitt største potensiale. I en viss forstand kan vi nå snakke om "tre spisser" i arbeiderklassen: kjerneproletariatet, kvinnene (i offentlig sektor) og burgerproletariatet (kvinner, innvandrere, ungdom i privat tjenesteytende sektor).

Hovedfokuset for et sosialistisk parti må være arbeidsplassene, samfunnets økonomiske basis, og ikke den parlamentariske arena. Et slikt parti avgrenser seg ikke fra "mellomlagene". Det er derimot en sterk arbeiderklasseinnretning som vil gjøre RV interessant også i de intellektuelle sjiktene. Dersom mange faglige tillitsvalgte som i dag står utenfor de politiske partiene flagger at de går inn i RV, vil dette være et tydelig signal om at det skjer noe nytt i norsk politikk. Det er først når RV får en sterk faglig forankring at partiet kan bygges ut i større målestokk.

RVs framtid

Debatten om hva slags organisasjon RV skal være i framtida har fått et oppsving etter landsmøtet hvor det ble vedtatt å starte forhandlinger om en sammenslåing av AKP og RV. Parallelt med dette starter en programdebatt for RV som skal ende i et nytt program fra neste landsmøte. Ut fra det som har stått i Opprør så langt, får en et klart inntrykk at tanken rundt en sammenslåing er å havne et sted midt i mellom dagens AKP og RV. Ideen er vel at man på denne måten skal få med seg "det beste" fra både RV og AKP og rasjonere med kreftene. Jeg tror dessverre at resultatet står i fare for å bli verken fugl eller fisk.

Mitt inntrykk av diskusjonen så langt er at man tenker seg at AKP blir nedlagt og erstattet med et litt strammere organisert RV. Og at den aktiviteten og den politiske virksomheten som i dag foregår i AKPs regi ikke blir borte hvis AKP blir borte, men ført videre, men da i RVs navn. Problemet er at det er ingenting som tyder på at RV skal kunne reorganiseres til et kommunistisk parti som følge av en slik sammenslåing. Snarere er det vel slik at det som måtte være igjen av et kommunistisk parti i AKP vil bli borte. Med de ti punktene som LS legger vekt på i debatten om RVs framtid og for en sammenslåing med AKP, vil dette bare forsterke utviklinga av RV som et venstrereformistisk (og muligens et sosialdemokratisk) parti, bare litt til venstre for SV.

Det vi trenger minst nå er å forsterke den organiserte reformismen i form av at RV skal videreutvikle seg i en slik retning – ikke bare ved at AKP legges ned, men ved at også andre som ikke vil være med i et organisert reformistisk venstreparti, skal ut.

Det vi derimot trenger er en progressiv valgfront som kan samle flest mulig krefter på den revolusjonære venstresida, enten det er enkeltpersoner, kommunister, sosialister, fagforeningsfolk osv som ønsker en revolusjonær politikk. Det er en slik front som kan gi RV styrke og bli et alternativ til SV. Det er fronter av denne typen som i dag er under hurtig utvikling og høster viktige seire, ikke minst i Latin-Amerika.

Samtidig, og i tillegg, så mener jeg at vi trenger et organisert kommunistisk parti og en samling av marxist-leninister. Men dét er et arbeid som langt på nær alle aktive i RV verken vil, kan eller trenger å være med på.

Rolf Jørgensen, medlem i Oslo RV og
ML-gruppa Revolusjon.

Om å gå seg vill i skogen

Leste med forundring Opprør nr. 4 sin "Høstguide til røde blader", hvor vi får en guide over det som verken er en skog eller jungel med tidsskrifter som finnes på venstresida. Med andre ord en guide eller oversikt som ikke burde være spesielt vanskelig å lage.

Nå er jeg jo klar over at begrepet venstresida ikke bestandig er like lett å definere hva innebærer og i hvert fall ikke å få til en enighet om en slik definisjon. Men at det marxist-leninistiske tidsskriftet Revolusjon ikke var med i oversikten finner jeg oppsiktsvekkende. Jeg skal vel ikke her definere noen av de nevnte tidsskriftene i artikkelen til ikke å tilhøre venstresida. Men når blader som Vreng, Kontur og Le Monde Diplomatique her omtales som å tilhøre venstresida og som røde, men hvor tidsskriftet Revolusjon ikke er tatt med, så har nok artikkelforfatteren likevel gått seg vill i skogen. Eller er det slik at Revolusjon er et blad en ønsker å tie i hjel her i RV? Er det slik at dette lille, men energiske tidsskriftet er for rødt til å bli omtalt her i Opprør?

Håper at det bare var artikkelforfatteren Øystein Hørgmo som likevel gikk seg litt vill i skogen og ikke fant fram til Revolusjon, og at det ikke er slik at dette røde tidsskriftet har vært utsatt for en politisk sensur her i Opprør. Tar jeg ikke feil så er de som utgir Revolusjon stort sett medlemmer i RV, de som leser det er nok også ofte det eller så stemmer nok mange av dem RV. Og til dere som ikke har lest Revolusjon, gå til nettstedet www.revolusjon.no og bestill og les Revolusjon.

Rolf Jørgensen, medlem i Oslo RV

Svar fra red.

Mange blader kunne vært med i Opprørs lille oversikt, men "Revolusjon!" er absolutt en av dem som *burde* ha vært med. Jeg var faktisk ikke klar over at bladet fortsatt eksisterte. Det er bare å beklage.

Mvh Øystein Hørgmo, Opprørredaksjonen

Når regjeringa møter EU

Det er helt usedvanlig at den nye regjering har lovt så mye som må komme i konflikt med EØS-avtalen.

> TEKST: ARNE BYRKJEFLØT, KOMMUNESTYREREPPRESENTANT I TRONDHEIM OG LEDER TRONDHEIM LO.

De vil gjeninnføre en forsterket ervervslov, lavere arbeidsgiveravgift i distriktene og et nytt regime for kraft til industrien. De vil beholde hjemfallsretten, forhindre sosial dumping og stanse privatisering av jernbane, post og tele. De er mot å slippe inn genmanipulerte planter og de er skeptisk til kjemikaliedirektivet. De åpner for veto.

Ervervsloven ble innført med EØS-avtalen. Den gamle konsesjonsloven ble endret slik at den stilte samme krav til norske og utenlandske sel-

går ut 31.12.2010. Uten en videreføring vil flere nøkkelbedrifter dø. Svært liten sjanse til å overleve har Finnsnes, Rana Metall, ELKEM Meråker, Holla Metall på Kyrksæterøra og ELKEM Fiskå i Kristiansand. Hardt rammet blir de to andre bedriftene i Rana, ELKEM Thamshamn på Orkan-ger, Bjølvefossen i Ålvik og papirprodusenter som Norske skog på Skogn. Blir bedriftene tvunget over på markedspris på over 25 øre, betyr det for en bedrift som Holla 50 til 70 millioner i året.

kreve mindre farlige erstatningsstoffer der dette er mulig. Dette er et nytt direktiv som Norge kan legge ned veto mot.

På post, tele og jernbane møter regjeringa stadig nye EU-regler. Det alvorligste er nok at monopolene på brev er varslet opphevet fra 1.1.2009. Da er det fritt fram for private å konkurrere med posten der det er lønnsomt, dvs. i de store byene. Da er det ikke til å unngå at prisene vil gå opp i distriktene. Det gamle prinsippet om det skal være like forhold for innbyggere i Norge uansett lommebok eller bosted står for fall.

Hjemfallsretten

Her er det store verdier på spill. De norske energiresursene som i all hovedsak fortsatt eies av kommuner og fylkeskommuner har en markedsverdi på 260 milliarder kroner og en virkelig verdi på det flerdobbelte. Det er nemlig en evigvarende ressurs der det meste av investeringene i dammer og tunneler er gjort en gang for alle. Driftskostnad 2 til 3 øre og salg for 25 øre er ikke verst når vi snakker om 120 milliarder kilowattimer årlig. EU har sett seg lei på at de store energimonopolene rett og slett ikke kommer til. Våre

skap. Oppkjøp skulle godkjennes, både ansatte og departement kan stille spørsmål om hensikten med oppkjøp. Ofte lover oppkjøperne ganske mye for å få saken raskt behandlet og oppkjøpet gyldig. Så kan departementet stille betingelser. Brytes de kan de for eksempel pålegge tvangssalg og dermed unngå en Unions sak. I 2002 sendte EU brev der de anså ervervsloven for å være i strid med EØS-avtalen. 1.6. 2003 opphevet regjeringen avtalen etter press fra EU. De nåværende regjeringspartiene mente den gang at EU tok feil, men det er ESA som bestemmer.

Lavere arbeidsgiveravgift er et mindre ambisiøst prosjekt. Her håper regjeringa at EU lempet litt på kravene slik at ordningen kan innføres fra Namdalen og nordover samt Hedmark og Oppland, det er langt fra den gamle ordningen som gjaldt distriktskommuner over hele landet.

De siste stortingsbestemte kraftkontraktene

Det er den sikre død for en bedrift som går akkurat rundt. Regjeringa arbeider med en løsning der det skal settes av en viss mengde strøm til industrien og tilbys til lavere pris kombinert med krav til energigjenvinning og at en stiller kraft og effekt til disposisjon når det trengs. Problemet er at denne krafta må tilbys til alle innenfor EØS-området. Det er jo naturlig at kundene dekker effekt-tap og overføringskostnader. Men det er likevel trolig at ESA finner dette i strid med EØS-avtalen.

Vanskelig å slippe unna

På genmanipulert mat trenger ikke Norge bruke veto retten, de har unntak i EØS-avtalen. EU synes imidlertid det er vanskelig å la Norge slippe unna, så lenge de må kjøre over sine egne medlemsstater som absolutt ikke vil ha dette. Kjemikaliedirektivet vil svekke norske regler. Det verste er kanskje at det vil ødelegge muligheten til å

pionerer lot utenlandske storselskap bygge kraftverk og utnytte energien. Men etter 60 år faller kraftverka vederlagsfritt tilake til staten. Dette gjelder ikke kommunale og fylkeskommunale kraftverk. Det er klart at det da er lite aktuelt for tyske EON å by når det er bare 10 år igjen til de må gi fra seg det hele. EU mener ordningen strider mot både den frie etableringsretten og fri flyt av kapital. Her er ingen veto rett. Taper vi, må vi ut av EØS eller gi opp råderetten over vannkrafta.

EUs tjenstedirektiv er likevel den aller viktigste prøven. Opprinnelseslandsprinsippet innføres, det vil si at det er polsk lønn, polske arbeidsvilkår, polske regler for kvalitet og polsk kontroll som gjelder for arbeid i Norge. Noen tjenester er holdt utenfor, de viktigste er helse og utdanning. Ellers er den eneste måten å komme unna på å bruke EUs utstasjonsdirektiv. I Norge betyr det at tariffavtaler må allmenngjøres, slik det er

gjort i deler av Norge for bygningsarbeidere, elektrikere og metallarbeidere med minstelønn, krav til arbeidstid og boforhold.

Allmenngjøring?

Men for det første er det verken mulig eller ønskelig for norsk fagbevegelse å allmenngjøre alle eller de fleste tariffavtaler. Ikke mulig fordi det kreves at de omfatter så mange at de er normgivende og ikke ønskelig fordi det vil gi mindre grunn til å organisere seg. Minstelønn blir lett den normale lønna.

For det andre fjernes det meste av den kontrollen vi har i dag og de viktigste krav fagbevegelsen stiller og regjeringen lover, blir ulovlig. Hvordan skal en kontrollere et firma når du ikke kan kreve at det fins timelister, lønningslister eller arbeidsavtaler på arbeidsplassen, ja ikke i Norge i det hele tatt? Tanken er at norsk arbeidstilsyn skal gå gjennom polske myndigheter for å få utlevert dokumenter og det er polske myndigheter som må straffeforfølge brudd. Hvordan skal en kreve tariffavtale når firmaet ikke trenger å registrere seg, ja ikke en gang ha en representant i Norge?

Den minst omtalte del av direktivet er hvordan det vil undergrave karv til standard, kvalitet og kompetanse. Alle slike krav blir sett på som konkurransehindre og skal bort. Selv de som Norge av tvingende offentlige hensyn absolutt vil beholde, skal godkjennes av EU. Ikke en gang at de skal ha drevet i faget tidligere er holdbart som betingelse. Hele systemet er en skrue mot lavere standard både på lønn, arbeidsvilkår og kvalitet. Det er i tillegg et stort eksperiment, aldri prøvd noe sted i verden.

Mulig å mobilisere

Jeg tror det er mulig å mobilisere en voldsom opinion mot tjenstedirektivet og for et krav om veto. På tjenstedirektivet er det utenkelig at EU vil godta et veto fra Norge. Til det er motstanden for stor innad, både fra fagbevegelse og regjeringer. De kan rett og slett ikke la Norge slippe unna. Da er det krig. Enten gir Norge seg eller så ryker EØS-avtalen. Da har vi en helt ny situasjon der svært mye er mulig. Både en ny søknad om EU-medlemskap etter en skremselskampanje og at det igjen blir en ny kurs der vi gjeninnfører den gamle arbeidsgiveravgiften, bevarer hjemfallsretten, får en skikkelig konsesjonslov som hindrer nedleggning av lønnsomme bedrifter, bevarer nøkkelbedriftene i lokalsamfunn, kan opprettholde vår miljølovgivning. Fortsatt er det kapitalisme, men det er ganske annerledes. Men de gir seg nok. EØS er hellig. Men gjør vi det som trengs, kan det bety en fagbevegelse vaksinert mot EU, en fagbevegelse som sjøl må se etter alternativ til markedsliberalismens tvangstrøye. Det vil også være helt annerledes

Venezuela-Norge

Det er mye revolusjonære kan lære av prosessen i Venezuela, sier Olaf Svorstøl.

– Er Venezuela viktig for oss i Norge?

– Ja, absolutt. Husk at dette er en prosess som egentlig startet i februar 1989 med El Caracazo, opprøret mot ADs president Carlos Andrés Perez og hans oppfølging av påleggene fra om nyliberalistisk politikk fra de store internasjonale finansinstitusjonene Pengefondet og Verdensbanken. Dette spontane opprøret, ikke leda av noen organisasjon eller parti, kostet 10-15 000 menneskeliv. Dette var verdens første motstand mot ny-liberalistisk økonomisk politikk.

Men samtidig er det viktig å huske at den nye grunnloven, vedtatt ved folkeavstemning, gir grunnlaget for et velferdssamfunn, anti-imperialistisk politikk og deltakende demokrati for alle. Grunnloven er prosessens politiske plattform og blir studert av vanlige folk så de kan slåss for sine rettigheter som er slått fast i selvsamme grunnloven.

I hovedsak har prosessen vært fredlig, med unntak av et statskupp, oljelockout etc. Chávez har imidlertid uttalt at "vi er fredlige, men husk på at vi er væpna".

Det er mye revolusjonære kan lære av prosessen i Venezuela.

Det andre viktige å lære er den solidariske utenrikspolitikken: utvikle en samling av Latin-Amerika, uten USA. Dette er helt i tråd med frigjøringshelten Simon Bolívar som i 1829 uttalte at USA ser ut til å ha fått i oppgave å være kilden til elendighet i resten av Amerika.

– Hva er de bolivarianske sirklene, hva finnes av solidaritetsarbeid for Venezuela i Norge? Hva kan folk gjøre?

– De bolivarianske sirklene er organisering for forsvaret av revolusjonen. I utlandet hadde de til å begynne med karakter av en solidaritetsorganisasjon. Nå skal solidaritetsarbeidet organiseres for seg, mens de bolivarianske sirklene vil mer bære preg av å være en revolusjonær organisasjon også i utlandet. I Norge finnes sirklene, jeg er selv medlem, men Latinamerika gruppene har ønsket å ha en Venezuela gruppe. Dette arbeidet bør vi støtte.

Når denne gruppa blir dannet kan en jobbe der. Ellers kan en ta opp støtte til Venezuelas bolivarianske prosess i fagbevegelsen og andre steder. Inviter folk til å snakke på møter, frølg med det som skjer.

Det skrives mye rart blant annet i Aftenposten og Dagbladet, og det aksepteres ikke innlegg som går mot avisenes linje. Derfor vil innlegg i lokalaviser være viktige. RVerne i Norge som ønsker å skrive noe kan kontakte sirklene via meg.

Kontakt Olaf via RV for mer informasjon.

Ved en feiltakelse falt denne interessante delen av Olaf Svorstøls tekst om forholdet Venezuela-Norge ut av heftet «Venezuela. Sosialisme for det 21 århundret?». Opprørredaksjonen beklager!

Finanskapital opp mot politisk kapital – hvorfor eier RV en bygård?

Osterhausgate 27 ble kjøpt av RV i januar 1995 for kr 6.750.000 og påsken 1995 stod den store flyttesjauen fra nærmest legendariske Gøteborggata til nye oppussede lokaler i 3. og 4. etasje i O27. Senere har valgnederlag og strammere økonomi ført til at kontorarealene er betydelig redusert i flere omganger ned til dagens kontorfellesskapet med RU og akp i 2. etasje.

> TEKST: FINN OLAV ROLIJRDET, STYRELEDER OG DAGLIG LEDER O27 AS. FOTO: JOHANNE BERG-KVIST.

Det har altså gitt oss stor fleksibilitet å eie egne kontorlokaler, men er denne fleksibiliteten en styrke eller svakhet når det oppsummeres av denne periodens politiske ledelse at vi har uhensiktsmessige kontorareal? Det er vel strengt tatt ikke mitt lodd å svare på det – mitt ansvar er gårdsdriften og i denne artikkelen skal jeg trekke opp noen styrker og svakheter med O27 ved årsskiftet 05/06.

Gammel rønne?

Huset er 100 år og deler av det er i dårlig teknisk stand. Det er et enormt behov for bygningsmessig oppgradering, dette gjelder alt fra lekk tak, råtne vinduer, en fyrkjele som går 12 år på overtid til gamle strømkurser som burde vært lagt opp på ny. Behovene overskrider det som gårdsdriften gir økonomisk mulighet til å realisere på kort sikt (2 - 3 år) så her vil det måtte gjennomføres store og små tiltak i en 10-årsperiode. Viss vi klarer å holde 100 prosent utleide lokaler og renteguden står oss bi, så kan vi klare det. Halvåret som har gått har vi tatt en del småting og bygd opp balkongen i 3. etasje på ny. Fordi gården har en vernegrad og står på kommunens gule liste, så har balkongøvelsen blitt usedvanlig kostbar – museal virksomhet koster flekk. Neste skritt er helt nytt

tak, vi må slutte å lappe og i stedet gjøre grunnleggende solid arbeid, det koster minst i det lange løp. Til tross for alle de bygningsmessige utfordringene så holder kontorarealene i 3. og 4. etasje en god standard, i 1. er de bra og 2. etasje kan vi vel si at de er helt «greie».

God pengeplassering?

Viss hensikten med å kjøpe gården i 1995 var å plassere penger for å få en god avkastning, så har kjøpet ikke vært så dumt. Gårdens verdi har økt betydelig, trolig en dobling. Dette følger av et enkelt forhold og et enkelt premiss: Nabolaget har endret seg betydelig på disse årene. Et titalls gamle bygårder i området er revet og erstattet av nye boligblokker. Neste skritt her er Elvebakken skole som skal omreguleres til bolig. Området har altså gått fra å være et noe belastet strøk med slitne personer i portrommene til et relativt attraktivt boligstrøk. Og her ligger premisset – viss gården endres fra kontor til bolig så står investorene klare til å legge både 12, 13 eller kanskje 14 millioner på bordet.

RVS LEIEGÅRD I OSTERHAUSGATA: Er det riktig at RV bruker krefter på å drive en bygård i Oslo? spør daglig leder av Osterhausgata 27 AS, Finn Olav Rolijordet.

Salg?

Pengeplasseringen kan bare innløses ved salg. Driften gir ikke 5 flate øre til RV. Husleien er ikke spesielt billig. Refinansieringen i januar 2005, muliggjort av dagens renteregime, ga RV 1,2 millioner tilbake på et lån RV har ytt til gårdselskapet, penger som er oppbrukt til drift av RV i 2005. Så viss RV trenger midler til satsing eller drift i fremtiden, må gården selges for å kunne skaffe disse midlene. En refinansiering kan bare gjennomføres en gang. Et eventuelt salg kan derfor utløses

av RV sitt pengebehov, men det burde vært politisk begrunnet like mye som kjøpet skulle vært politisk begrunnet. For det kan være like dumt å selge gården nå som det var like dumt å kjøpe gården i 1995.

Gårdsdrift

Er det blant oppgavene til et parti å drive en leiegård mitt i Oslo sentrum? Svaret på spørsmålet har de siste årene vært JA. Derfor har jeg som valgt styreleder bedt partiledelsen om å utforme en eierfilosofi, et formål, en visjon for å eie og drifte gården. Svaret har vært taushet og delvis tilbakemelding om at «fortsett driften slik du gjør nå». Gårdsdriften er derfor innrettet mot en sammensetting av leietakere som passer hverandre, som passer et Solidaritetshus. I tillegg kjører vi på med å gjennomføre alt av nødvendige bygningsmessige forhold til kassa er tom og alle lånemuligheter er oppbrukt. Om disse to hovedbjelkene i styrets driftskonsept lar seg forene over tid kan bare framtida vise.

Framtida

At RV som et politisk parti skal bruke ressurser (økonomi, personer) på å drifte en bygård, kan bare forsvares dersom det gir politisk utbytte, bygger opp politisk kapital. Av det følger at jeg personlig er motstander av for eksempel å finansiere partiets arbeid ved å strupe vedlikehold og leie ut dyrt eller at RV skulle gjøre om hele bygget til et boligkompleks for å hente ut økte leieinntekter. Jeg er komfortabel med å drifte et kontorbygg der vi som gårdeiere kan bygge opp gode relasjoner til leietakerne og ha et kontorbygg som imøtekommer behovene til aktivistorganisasjoner. Men dette må være partiets mål, ikke en midlertidig styreleder sin tanke. Det er i dag et 20-talls organisasjoner med flere hundre aktivister tilknyttet gården. Det koker og syder i miljøene som bruker huset. Vi må løfte blikket opp fra budsjettene og regnskappene og gjøre gårdsdrift til noe mer enn penger.

(Utredningen om O27 er fortsatt tigjengelig)

Ladyfest Oslo

Årets kvinnefestival

Gå ikke glipp av ei hel uke med 8.mars-feiring: Politisk debatt, musikk og litteratur i Oslo og Bergen.

KVINNEFRONTEN OG UTESTEDET BLÅ har tatt initiativ til en stor feminismefestival hele 8.mars-uka. Med seg på laget har de fått Norsk Kvinnesaksforening, Krisesentersekretariatet, Fagforbundet, INLO, Nettverk mot prostitusjon og handel med kvinner, Norsk Forfattersentrum, FO, og LO i Hordaland og Bergen, Rød Ungdom, Sosialistisk Ungdom, Oslo SV og mange enkeltpersoner. Ladyfest foregår i Oslo og Bergen.

LADYFEST INVITERER KVINNER som jobber med politikk, musikk, litteratur til å komme sammen, feire og inspirere hverandre. Det

blir paneldebatter om vold mot kvinner, feministisk familiepolitikk, porno og prostitusjon, kjønn og klasse. Ladyfest vil trekke

fakta

LADYFEST 6.-12.MARS

Sjekk program og informasjon om festivalen på www.ladyfest.no

Ladyfest der du bor? Ladyfest kan arrangeres når som helst og ingen eier navnet.

Les mer om Ladyfest her:

www.ladyfesteurope.org - www.ladyfest.org - www.ladyfest.se - www.ladyfest.uk

opp vinterens debatt om vold mot kvinner. Hvorfor skjules norske æresdrap som familietragedier i avisene? Ladyfest vil også diskutere grunnlaget for pornomotstanden, og forsøke å finne de gode kravene. De stiller også spørsmålet om feminismen er for hvit, akademisk og urban?

LADYFEST STARTET EGENTLIG som musikkfestival i USA i 2000, men har spredt seg til Europa, Sør-

Afrika og Asia. I år blir Ladyfest å finne i Norge – både i Oslo og Bergen.

RV trenger rødrevert!

Nå er det på tide å betale kontingent for 2006. Satsene er 400 for folk i arbeid og 150 for alle andre.

Bli rødrev!

Du har også muligheten til å bli Rødrev! Rødreven er månedlig innbetaling av kontingent med avtalegiro. Du velger selv et fast månedlig beløp som passer din økonomi. Vanlige summer er mellom 50 og 400 i måneden. All kontingent deles mellom sen-

tralt og lokalt. Derfor betyr Rødreven god lagsøkonomi og sikrer RV stabile og oversiktlige inntekter. Rødreven øker vår økonomiske selvstendighet, noe vi er avhengige av for å mobilisere krefter på venstresida i dag! Rødreven har stort potensial: 100 av 1400 medlemmer har i dag månedlige trekk. Blir du neste?!

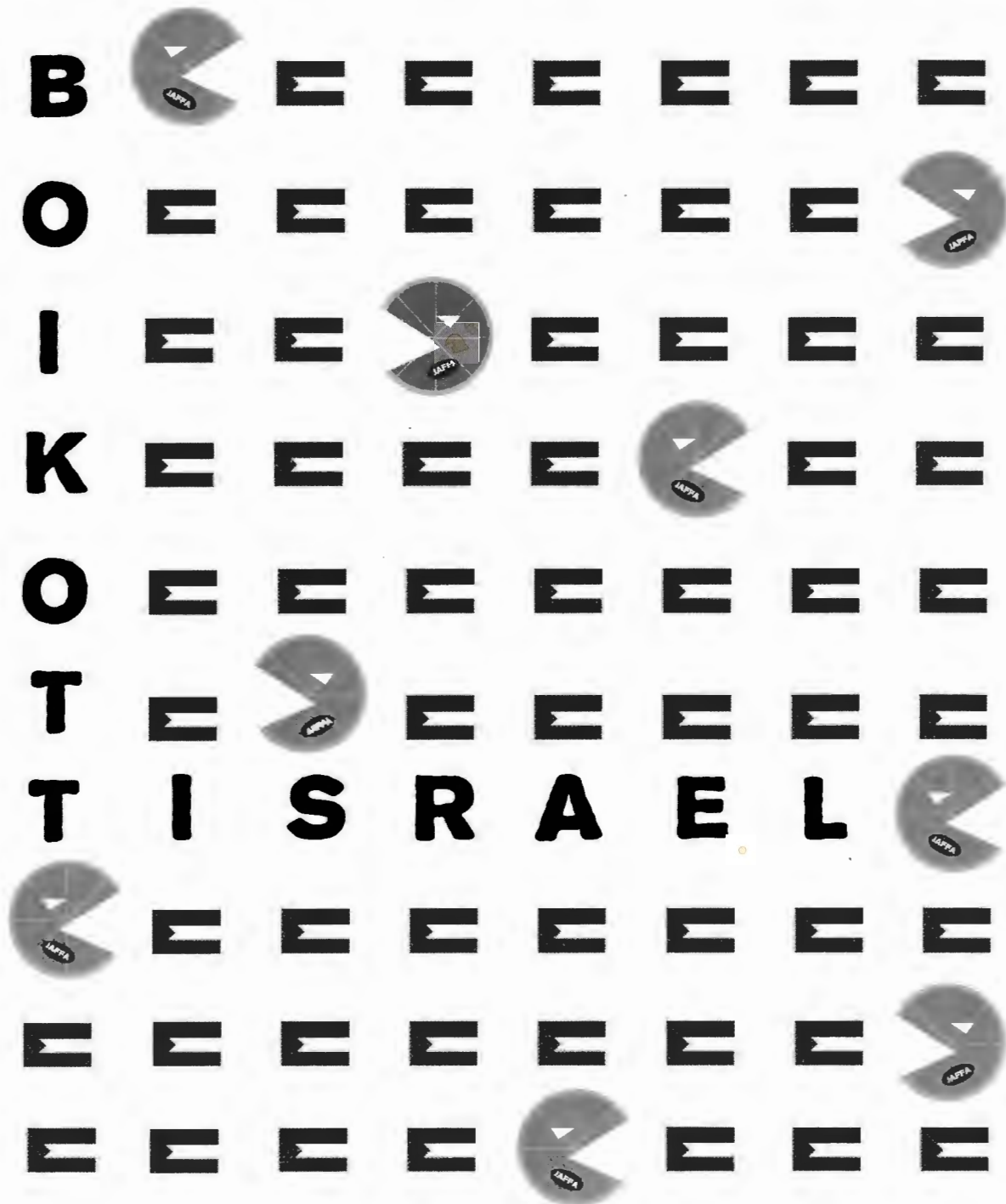
Hvordan? Be om avtalegiroskjema, eller gjør det selv via fast betalingsoppdrag i nettbank. Konto er: 7878 05 75424. Ta gjerne kontakt med Finn Olav Roljordet på finno@rv.no eller 22 98 90 50.

Jorun Marie Gulbrandsen
Solhaugata 2 A
0565 OSLO

B-blad

Retur:
Opprør v/RV
Osterhausgata 27
0183 Oslo

BOIKOTT ISRAEL

WWW.RV.NO